

Loopbaan Oriëntatie Begeleiding

Onderzoeksrapport

(Arbeidsmarkt)situatie niveau 1 studenten en alumni

Universiteit Utrecht

Colofon

Titel School2Work onderzoeksrapport (Arbeidsmarkt) situatie niveau 1 studenten en alumni

Auteurs Pieter Baay
Robin van Pinxteren

Met dank aan Lisa Dumhs, MSc, Corine Buers, MSc, Prof. dr. Marcel van Aken, en de andere leden van het School2Work onderzoekteam: Prof. dr. Denise de Ridder, Prof. dr. ir. Tanja van der Lippe, Prof. mr. Frans Pennings, Prof. dr. Janneke Plantenga, Prof. dr. Paul Boselie, Prof. dr. Peter Leisink, Prof. dr. Joop Schippers

Datum Utrecht, Juni 2014

Universiteit Utrecht
Faculteit Sociale Wetenschappen
Postbus 80.140
3508 TC Utrecht

Universiteit Utrecht
Utrecht School of Economics
Kriekenpitplein 21-22
3584 EC Utrecht

Universiteit Utrecht
Utrechtse School voor Bestuurs-
en Organisationswetenschappen
Bijlhouwerstraat 6
3511 ZC Utrecht

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Doelgroep onderzoek	3
1.2 Doelstelling onderzoek	3
1.3 Design onderzoek	3
1.4 Opbouw rapportage	4
1.5 Kanttekeningen vooraf	4
1.6 Verantwoording en dankwoord	4
1.7 Samenvatting en conclusie	5
1.8 Aanbevelingen	6
2. Resultaten eerste meting: studenten in opleiding	7
2.1 Onderzoeksmethoden	7
2.1.1 Afname onderzoek	7
2.1.2 Beschrijving studenten	7
2.2 Werkervaring tijdens opleiding	9
2.3 Wat brengt de toekomst?	11
2.3.1 Toekomstig doorleerders	12
2.3.2 Toekomstig werkenden	16
2.4 Loopbaanbegeleiding	20
2.5 Inkomen	22
2.6 Culturele normen	23
2.7 Dromen	23
3. Resultaten 6 maanden na eerste meting	24
3.1 Voortijdig opleidingsverlaters	24
3.2 Nog in opleiding	25
3.2.1 Toekomstig doorleerders	25
3.2.2 Toekomstig werkenden	25
3.3 Alumni met niveau 1 diploma	26
3.3.1 Doorleerders	27
3.3.2 Werkenden	29
3.3.3 Werklozen	29
4. Resultaten 12 maanden na eerste meting	30
4.1 Voortijdig schoolverlaters	30
4.2 Alumni met niveau 1 diploma	30
4.2.1 Doorleerders	31
4.2.2 Werkenden	32
4.2.3 Werklozen	32
5. Resultaten 18 maanden na eerste meting	33
5.1 Voortijdig schoolverlaters	33
5.2 Studenten nog in opleiding	33
5.3 alumni met niveau 1 diploma	33
5.3.1 Doorleerders	34
5.3.2 Werklozen	34
Bijlage 1: Open antwoorden van de studenten	35
Bijlage 1.1 – Dromen voor de toekomst	35
Bijlage 1.2 – Tips voor het ROC m.b.t. de opleiding	39
Bijlage 1.3 – Tips voor ROC m.b.t. arbeidsmarkt	42
Bijlage 2: Overige onderwerpen	45
2.1 Overige onderwerpen hoofdstuk 2	45
2.2 Overige onderwerpen hoofdstuk 3	45
2.3 Overige onderwerpen hoofdstuk 4	45
2.4 Overige onderwerpen hoofdstuk 5	46

1. Inleiding

In deze rapportage wordt de (arbeidsmarkt)situatie van studenten na afronding van hun niveau 1 mbo-opleiding in kaart gebracht. Als zodanig bouwt de rapportage voort op het School2Work onderzoeksproject van de Universiteit Utrecht, dat zicht geeft op de arbeidsmarktkansen van recent afgestudeerde mbo-studenten van ROC Midden Nederland.

In het School2Work project werken onderzoekers vanuit de psychologie, sociologie, economie en bestuurs- & organisatiewetenschappen samen. Zij kijken naar de invloed van bepaalde factoren op de overgang van school naar arbeidsmarkt. Daarbij wordt gekeken naar kenmerken van de student (bijvoorbeeld: persoonlijkheid, zelfregulatie, etnische achtergrond), de algemene omgeving (sociale netwerken), en de omgeving wat betreft school en werk (loopbaanbegeleiding, stagebegeleider, werkgever, instituties).

Het School2Work project richt zich uitsluitend op niveau 2, 3 en 4 BOL-studenten en besteedt dus geen aandacht aan het niveau 1 of BBL-onderwijs. Als onderdeel van het Stimuleringsproject Loopbaan Oriëntatie Begeleiding (LOB) in het mbo van MBO Diensten wordt in deze rapportage expliciet gekeken naar de (arbeidsmarkt)situatie van niveau 1 studenten.

1.1 Doelgroep onderzoek

De doelgroep van dit onderzoek zijn de recent afgestudeerde niveau 1 mbo-studenten van ROC Midden Nederland. Binnen ROC Midden Nederland zijn drie typen niveau 1 opleidingen.

De *Moeilijk Lerende* opleiding is bedoeld voor studenten met een relatief laag IQ (< 80), die intensievere studiebegeleiding krijgen en vier dagen per week stage lopen. Over de studenten uit de Moeilijk Lerende opleiding is een aparte rapportage geschreven, die op te vragen is bij de eerste auteur (Pieter Baay, p.e.baay@uu.nl).

De *Arbeidsmarkt Gekwalificeerd Assistent (AKA)* opleiding is bedoeld voor studenten die nog geen beroep hebben gekozen. Ze leren algemene competenties aan waarbij het ROC voor ogen heeft dat studenten daarna een beroepsgerichte opleiding op niveau 2 gaan doen. Deze studenten hebben 19 lessen in de week en lopen daarnaast twee dagen stage (16 uur). Deze onbetaalde stage wordt meestal gelopen bij een AKA leerbedrijf.

De *beroep-specifieke* opleiding is bedoeld voor studenten die reeds een beroep hebben gekozen en wordt binnen ROC Midden Nederland aangeboden in de sectoren Business & Administration, Bouw, Gezondheidszorg, Horeca en Techniek.

Huidige rapportage beschrijft de situatie van studenten van de laatste twee typen opleidingen, de situatie van AKA studenten (n = 34) en de situatie van studenten met beroep-specifieke opleidingen, niet-AKA studenten (n = 133). Wanneer AKA en niet-AKA studenten verschilden in hun antwoorden is dit door middel van een voetnoot vermeld in de tekst; verder zijn antwoorden van de twee groepen zoveel mogelijk samengevoegd.

1.2 Doelstelling onderzoek

De doelstelling van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de situatie van studenten die een niveau 1 opleiding volgen of hebben afgerond. In dit onderzoek wordt ingegaan op:

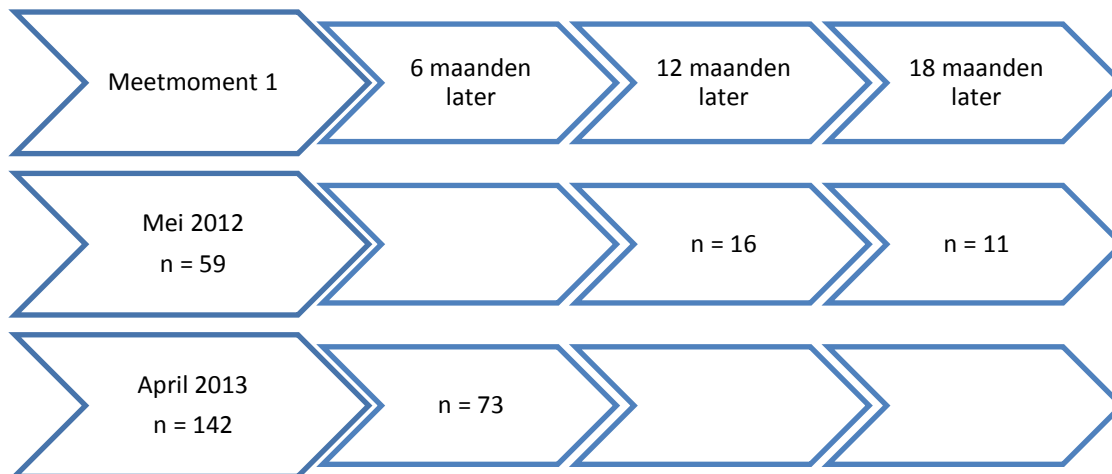
- 1) De mate waarin niveau 1 studenten zich voorbereiden op hun toekomst
- 2) De mate waarin niveau 1 studenten werken of verder studeren na hun opleiding
- 3) De rol die het ROC speelt bij de toekomstvoorbereiding van de studenten
- 4) De tips die alumni hebben voor het onderwijs in het algemeen en de toekomstvoorbereiding in het bijzonder.

1.3 Design onderzoek

Om inzicht te krijgen in de overgang van niveau 1 opleiding naar vervolgtraject, zijn twee groepen studenten gevolgd. Zoals in Figuur 1 is weergegeven, werd één groep in mei 2012 op school bezocht (n=59); zij werden 12 en 18 maanden later opnieuw benaderd. De andere groep (n= 142), werd in april 2013 op school bezocht en kreeg 6 maanden later een tweede uitnodiging om deel te nemen.

Met dit design is een relatief grote groep studenten over een relatief lange periode gevolgd, waardoor een completer beeld ontstaat over de situatie van niveau 1 gediplomeerden.

Figuur 1: Twee cohorten studenten

1.4 Opbouw rapportage

De studenten die op school hebben deelgenomen (in mei 2012 en april 2013) zijn samengevoegd en besproken in hoofdstuk 2 (n = 201). In hoofdstuk 3 worden de studenten besproken die de vragenlijst 6 maanden na de eerste meting invulden (n = 73). Hoofdstuk 4 beschrijft de situatie van de studenten 12 maanden na de eerste meting (n = 16). In hoofdstuk 5 komen de studenten 18 maanden na de eerste meting aan bod (n = 11).

1.5 Kanttekeningen vooraf

Met betrekking tot het onderzoekstechnische gedeelte van de rapportage dienen een aantal opmerkingen gemaakt te worden.

Tijdens de dataverzameling – en ook in de patronen van antwoorden – is duidelijk geworden dat studenten niet alle vragen interpreteerden zoals ze door de onderzoekers waren bedoeld. Zowel in de klas (bij de eerste meetronde) als aan de telefoon (bij latere meetrondes) hebben de onderzoeksassistenten geprobeerd onduidelijkheden en inconsistenties zoveel mogelijk te voorkomen. Op deze wijze is een zo hoog mogelijke betrouwbaarheid verkregen, maar voorzichtigheid bij de interpretatie van de antwoorden blijft noodzakelijk.

Het gaat hier over een relatief kleine onderzoeksgroep waardoor de uiteindelijke aantallen relatief laag zijn, met name bij uitsplitsingen tussen verschillende subgroepen. Mede hierom is ervoor gekozen **geen percentages maar absolute aantallen** te rapporteren. Omwille van de relatief lage aantallen en op enkele onderdelen mogelijk niet optimale betrouwbaarheid wordt in de rapportage zoveel mogelijk een beschrijvende toon aangehouden.

1.6 Verantwoording en dankwoord

Het Stimuleringsproject LOB van MBO Diensten heeft de dataverzameling en totstandkoming van de rapportage gefinancierd. Fieny Peerboom, werkzaam bij MBO Diensten, heeft meegedacht over de opzet van de vragenlijst. De auteurs en onderzoeksassistenten hebben de dataverzameling uitgevoerd. De auteurs hebben de analyses uitgevoerd en rapportage geschreven. De auteurs hebben een conceptversie van de rapportage besproken met Fieny Peerboom, waarbij suggesties ter verbetering van de leesbaarheid zijn overgenomen. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de rapportage ligt volledig bij de auteurs.

De auteurs bedanken de loopbaanbegeleiders, die het onderzoek hebben ingepast in hun onderwijs, en de studenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Het gehele School2Work team, in het

bijzonder: Lisa Dumhs, Corine Buers en Marcel van Aken, wordt bedankt voor hun gedetailleerde en opbouwende commentaar op een eerdere versie van de rapportage. Eventuele vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze rapportage kunnen verstuurd worden naar p.e.baay@uu.nl of school2work@uu.nl.

1.7 Samenvatting en conclusie

In deze paragraaf worden enkele –in de ogen van de auteurs- opvallende en/of belangrijke punten genoemd die in het onderzoek naar voren komen. De gegevens waarop deze punten zijn gebaseerd, zijn terug te lezen in hoofdstuk 2, 3, 4 en 5. De letterlijke tips en dromen die studenten hebben zijn terug te vinden in de bijlage.

De onderzochte doelgroep bestaat uit studenten van het ROC Midden Nederland. Zij zijn van AKA opleidingen en beroep-specifieke (niet-AKA) opleidingen. Opvallend is de hoge leeftijd van de niet-AKA studenten. Een derde van deze studenten is ouder dan 25 jaar. Daarnaast valt het grote aantal allochtonen op. Het is een multiculturele groep, met een afkomst uit diverse (vooral niet-westerse) landen.

Veel van deze studenten hebben al werkervaring, drie op de vijf studenten heeft meer dan 1 jaar werkervaring. Dit kan onder andere verklaard worden door de hoge leeftijd die veel niet-AKA studenten hebben. De meerderheid heeft geen bijbaan naast hun opleiding. De meeste studenten met een bijbaan vonden deze bijbaan via familie, vrienden of kennissen. Opvallend is het hoge aantal uren dat deze studenten werken naast hun opleiding. Sommigen werken zelfs meer dan 24 uur, wat veel lijkt wanneer hun opleiding/stage 4 à 5 dagen per week in beslag neemt. Het hoge aantal uren kan mogelijk wel een deel van de hoge maandinkomens verklaren. Inkomens variëren van geen inkomen tot meer dan 4000 euro inkomen per maand.

Voor studenten sluit hun opleiding (maar niet hun bijbaan) meestal goed aan bij het soort werk dat ze later willen doen. De meeste studenten zijn echter niet van plan om meteen te gaan werken na hun opleiding, maar gaan doorleren. Voor AKA studenten betreft dit altijd een vervolgopleiding op niveau 2; sommige niet-AKA studenten doen een tweede niveau 1 opleiding wat zou betekenen dat zij van opleiding zijn gewisseld. Van de AKA studenten gaan relatief meer studenten doorleren dan van de niet-AKA studenten, dit past bij het oriënterende karakter van de AKA-opleiding.

Uit de latere meetmomenten blijkt inderdaad dat de meeste niveau 1 studenten zijn gaan doorleren. Zo doet 86% van de studenten een halfjaar na het eerste moment een vervolgopleiding. 6 studenten hebben de opleiding voortijdig verlaten; één van hen ging een niveau 3 opleiding doen, één ging Nederlands leren en de andere 4 gingen een baan zoeken. Inclusief afgestudeerden zijn 10 studenten werk gaan zoeken, 6 van hen hebben een baan, 4 van hen zijn werkloos.

De hulp die studenten van het ROC ervaren is wisselend. Bij de meerderheid speelde het ROC geen rol bij het vinden van een vervolgopleiding. Wel krijgt de meerderheid elke week groepslessen loopbaanbegeleiding en 1-3 individuele gesprekken per maand. Echter, bijna een kwart van de studenten geeft aan nooit groepslessen te krijgen. Daarentegen ervaart het merendeel van de studenten wel hulp bij het regelen van een stageplek en met hun studie. Ook praat het merendeel met hun loopbaanbegeleider over hun toekomst en vervolgopleidingen. Ongeveer de helft ervaart hulp bij het vinden van een baan en bij het schrijven van sollicitatiebrieven. Zowel wat betreft de intensiteit van loopbaanbegeleiding (frequentie groepslessen en individuele gesprekken) als de inhoud (ervaren hulp bij studie, toekomst en persoonlijke problemen) rapporteren AKA studenten meer loopbaanbegeleiding dan niet-AKA studenten.

Hoewel de meerderheid op verschillende terreinen veel hulp van het ROC en/of de loopbaanbegeleider ervaart, en de studenten die een bijbaan hebben deze meestal via bekenden/familie hebben gevonden, rapporteren studenten weinig tot geen mensen te kennen die hen kunnen helpen bij het zoeken naar een vervolgopleiding, het zoeken naar een baan of het schrijven van sollicitatiebrieven. Een aanbeveling die op basis van deze resultaten gedaan kan worden is studenten leren om meer gebruik te maken van hun sociale netwerk (ROC/loopbaanbegeleider & bekenden/familie) bij het vinden van een baan, stage of een vervolgopleiding.

1.8 Aanbevelingen

Op basis van de tips van de studenten zijn een aantal aanbevelingen voor het ROC geformuleerd. De onbewerkte tips zijn te vinden in bijlagen 1.2 en 1.3.

Een groot aantal studenten lijkt erg tevreden over het ROC. Ze vinden het leuk op school, en geven antwoorden als 'aardige en goede docenten', 'er is veel persoonlijke begeleiding' of 'ik heb geen tips, bij mij is alles goed gegaan'.

De meeste studenten hadden wel tips voor het ROC. Tips gingen onder andere over de verdeling van theorie en praktijk. Sommige leerlingen geven aan meer praktijk te willen en minder in het klaslokaal te willen zitten, anderen willen juist méér theorie. Ook geven sommigen aan meer uitdaging te willen, deze studenten vinden dat er te veel herhaling is.

Ook een aanzienlijk deel van de studenten wil meer lessen Nederlands om de taal beter te leren. Aangezien 73% van de studenten in een ander land is geboren en dus wellicht de taal niet goed spreekt is dit een interessante aanbeveling. Wanneer studenten de taal niet spreken is het voor hen lastig een baan te vinden. Ook is het de vraag of studenten wel op hun plek zitten bij een niveau 1 opleiding wanneer met name de taalbarrière ervoor zorgt dat ze minder goed kunnen leren.

Ook communicatie/organisatie is een punt van verbetering. Studenten geven bijvoorbeeld aan dat er veel lesuitval is, onduidelijkheid over deadlines en onduidelijkheid over de structuur en kosten van de opleiding. Daarnaast vinden sommige studenten dat het ROC wat strenger mag zijn op afwezigheid en willen zij meer orde in de klas.

Tot slot is persoonlijke begeleiding een thema wat vaak terugkomt. Studenten geven aan dat ze meer aandacht en persoonlijke begeleiding willen, ook na het ROC. Ze vragen met name om meer hulp bij het zoeken naar stages en werk en het reageren op vacatures.

2. Resultaten eerste meting: studenten in opleiding

2.1 Onderzoeksmethoden

2.1.1 Afname onderzoek

De dataverzameling in de klas vond plaats in het voorjaar van 2012 en in het voorjaar van 2013. Tijdens deze perioden zijn loopbaanbegeleiders van niveau 1 klassen benaderd om een afspraak te maken om onder leiding vragenlijsten af te nemen. Afhankelijk van de groepsgrootte hebben twee tot vier onderzoeksassistenten het onderzoek geïntroduceerd en hielpen zij de studenten bij het invullen van de vragenlijsten. 59 studenten hebben deelgenomen in het voorjaar van 2012; 142 studenten hebben deelgenomen in het voorjaar van 2013. Deze twee groepen zijn in de beschrijving van de resultaten zoveel mogelijk samengevoegd, omdat beide groepen richting het eind van hun opleiding de vragenlijst invulden. Voor een aantal vragen was samenvoegen niet mogelijk, omdat deze vragen niet in beide jaren gesteld zijn. Dit is vermeld bij de desbetreffende vragen.

2.1.2 Beschrijving studenten

Zoals in Tabel 1 te zien is, is een grote meerderheid van de niet-AKA studenten man en (niet-Westerse) allochtoon. De leeftijden van de studenten lopen uiteen, opvallend is dat een groot deel van de niet-AKA studenten 25 jaar of ouder is.

Ook bij de AKA studenten zijn de meeste studenten (niet-Westerse) allochtoon. De AKA studenten zijn aanmerkelijk jonger en de man-vrouw verdeling is hier bijna gelijk.

De toelidende school, informatie die opgevraagd is via ROC Midden Nederland, is in veel gevallen niet digitaal gedocumenteerd. Een reguliere vooropleiding (bij AKA) en een internationale schakelklas (bij niet-AKA) zijn de meest voorkomende categorieën.

Tabel 1: Beschrijving studenten

	Niet-AKA	AKA
Geslacht		
Man	133	18
Vrouw	30	16
Onbekend	4	0
Leeftijd		
19 jaar en jonger	42	22
Tussen de 20 en 24 jaar	57	11
25 jaar en ouder	68	0
Onbekend	0	1
Etniciteit		
Autochtoon	15	4
Allochtoon, eerste generatie	135	12
Westers	5	0
Niet-Westers	130	12
Allochtoon, tweede generatie	16	17
Westers	1	0
Niet-Westers	15	17
Onbekend	0	1

	Niet-AKA	AKA
Opleidingsrichting		
Bouw	17	
Gezondheid	12	
Horeca	37	
Techniek	67	
Business & Administration	14	
AKA		34
Toeleidende school		
School in buitenland	11	0
Praktijkschool / Speciaal onderwijs	7	8
Internationale Schakelklas / Taalcentrum	21	1
Reguliere middelbare school	13	12
Andere mbo-opleiding	7	1
Anders	3	1
Onbekend	105	11
Totaal	167	34

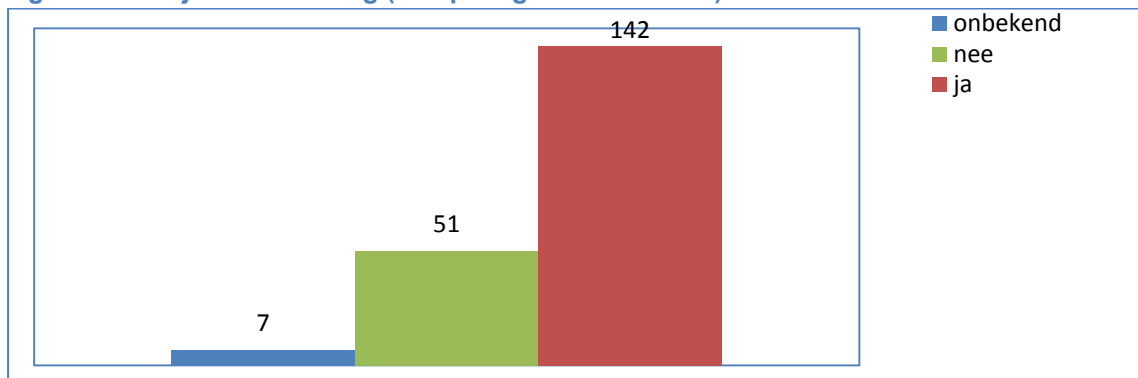
2.2 Werkervaring tijdens opleiding

De volgende paragraaf gaat over werkervaring van de studenten. De meerderheid van de studenten heeft werkervaring (Figuur 1). Als gekeken wordt naar de hoeveelheid, blijkt dat twee vijfde van alle studenten 1 tot 3 jaar werkervaring heeft; bijna een vijfde heeft meer dan 3 jaar werkervaring (Figuur 2). Deze informatie moet echter met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden, omdat sommigen in Figuur 1 aangeven *geen* werkervaring te hebben, terwijl ze in Figuur 2 wel de *hoeveelheid* werkervaring rapporteren. Dit verschil is mogelijk te verklaren doordat ze in Figuur 2 hun stage meerekenen of 'minder dan een halfjaar' invullen.

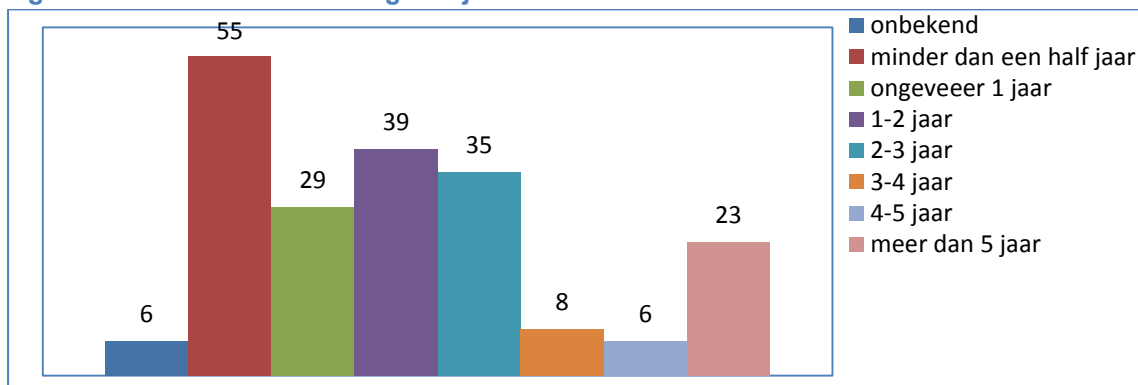
AKA studenten hebben vaker minder dan 1 jaar werkervaring dan niet-AKA studenten. De minder lange werkervaring kan te maken hebben met het feit dat AKA studenten jonger zijn dan de niet-AKA studenten.

De meerderheid van de studenten heeft geen bijbaan naast hun opleiding (Figuur 3). Bij de vragenlijsten is expliciet vermeld dat stage niet meegerekend moet worden. Studenten die wel een bijbaan hebben, werken meestal minder dan 16 uur per week (Figuur 4). 12 Studenten geven aan meer dan 24 uur te werken, wat veel is als men bedenkt dat de opleiding in combinatie met stage 4 à 5 werkdagen vult. De meesten hebben een bijbaan die naar eigen zeggen niet bij hun opleiding past (Figuur 5). De meeste studenten vonden hun bijbaan via familie, vrienden of kennissen (Figuur 6). Deze vraag werd alleen gesteld aan studenten uit jaar 1.

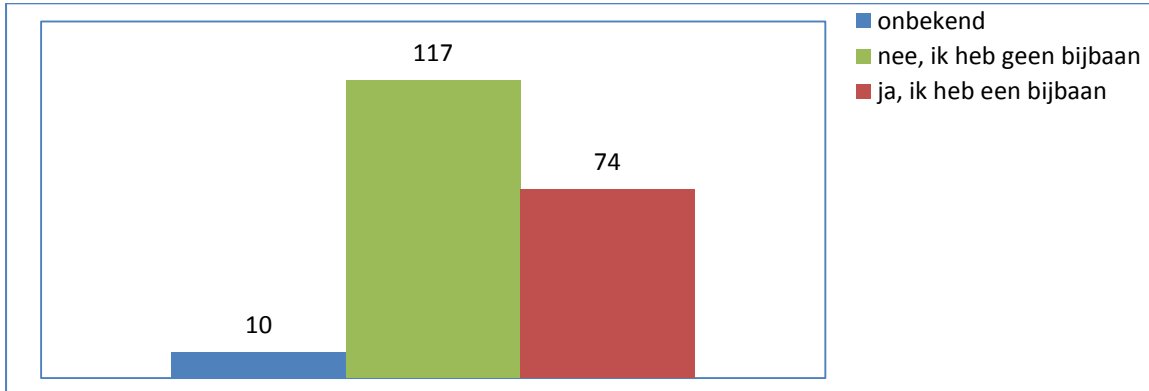
Figuur 1: Heb je werkervaring (let op stage telt niet mee!)?

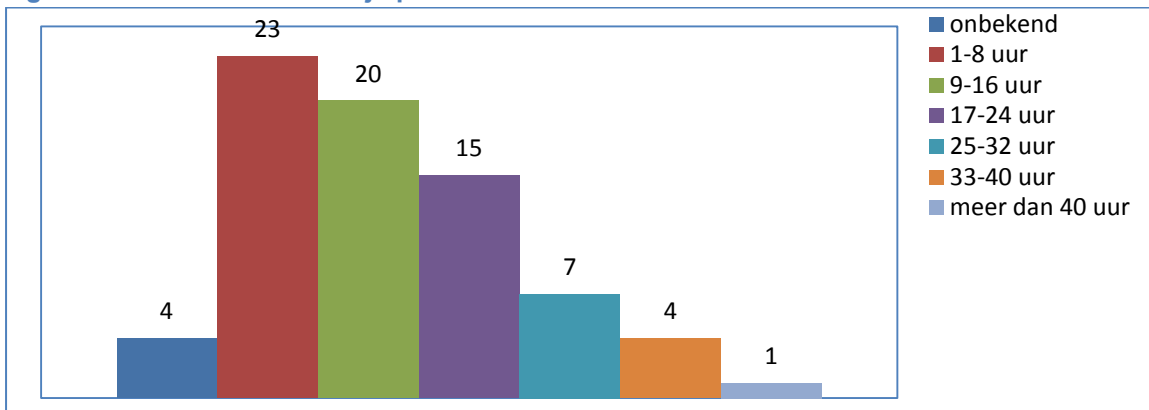
Figuur 2: Hoeveel werkervaring heb je?

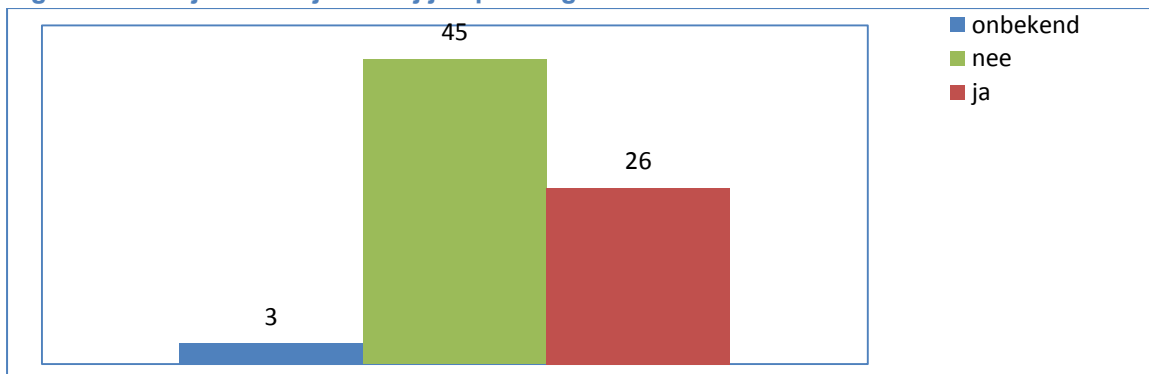
Figuur 3: Werk je nu naast je opleiding? Let op je stage stelt niet!

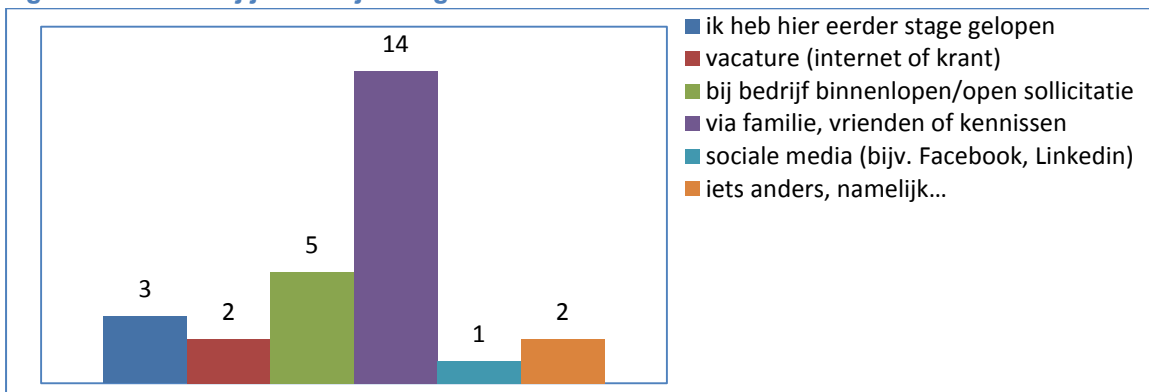
Figuur 4: Hoeveel uren werk je per week?

Figuur 5: Past je werk/bijbaan bij je opleiding?

Figuur 6: Hoe heb jij deze bijbaan gevonden?

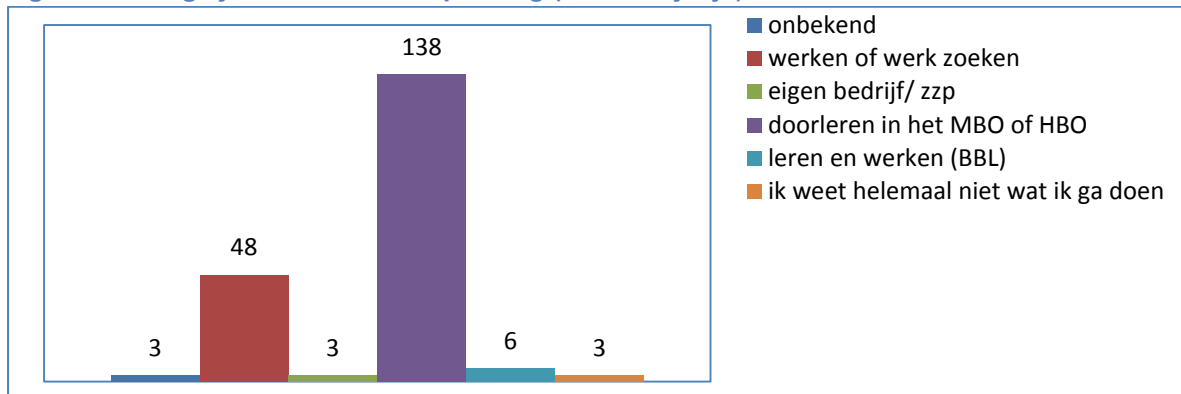

2.3 Wat brengt de toekomst?

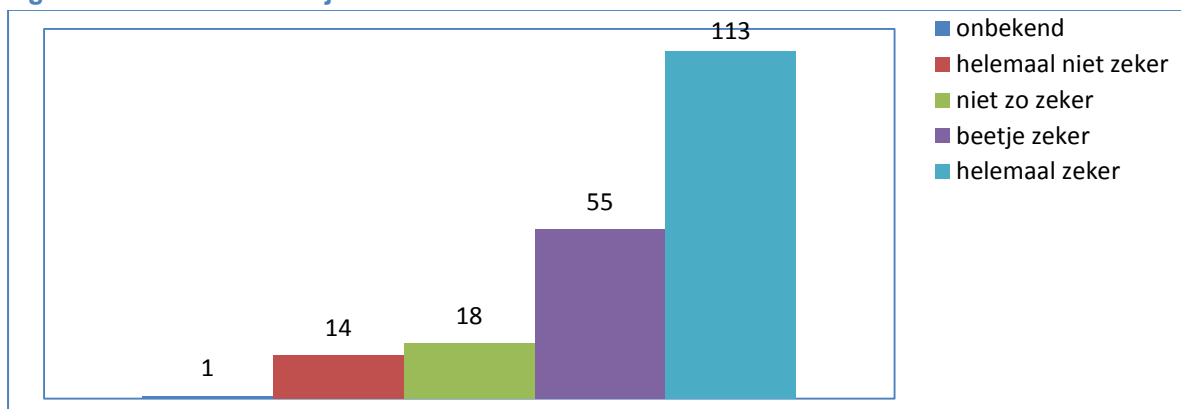
In deze paragraaf wordt besproken wat de studenten van plan zijn na hun opleiding. Eerst is de studenten gevraagd wat ze na hun huidige opleiding willen doen. Een grote meerderheid van de studenten geeft aan te willen doorleren (Figuur 7). De meesten weten dit een beetje of helemaal zeker (Figuur 8).

Van de AKA studenten gaat een kleiner deel werken (en een groter deel doorleren) dan de niet-AKA studenten. Dit sluit aan bij het karakter van de AKA-opleiding. Het is een oriënterend jaar, waarna studenten de keuze maken welke beroepsspecifieke niveau 2 opleiding ze gaan volgen.

Figuur 7: Wat ga je na deze MBO-opleiding (waarschijnlijk) doen?

Figuur 8: Hoe zeker weet je dat?

In het vervolg van hoofdstuk 2 wordt een onderscheid gemaakt tussen studenten die willen gaan werken en studenten die willen doorleren. Vragen die over werken gaan, worden alleen beantwoord door studenten die gaan werken/werk zoeken of die een eigen bedrijf willen beginnen. Dit zijn de 'toekomstig werkers'. De doorleervragen worden ingevuld door de studenten die gaan doorleren of die gaan 'leren en werken'. Dit zijn de 'toekomstig doorleerders'.

2.3.1 Toekomstig doorleerders

Studenten gaan doorleren om verschillende redenen (Figuur 9). Hun motivatie lijkt vooral intrinsiek. Ze willen doorleren omdat ze dat belangrijk of leuk vinden, omdat het goed is voor henzelf en omdat ze beter willen worden. Ook 'om later meer geld te verdienen' is een belangrijke reden. Minder belangrijk is werken omdat anderen dat belangrijk vinden of omdat dat zo hoort.

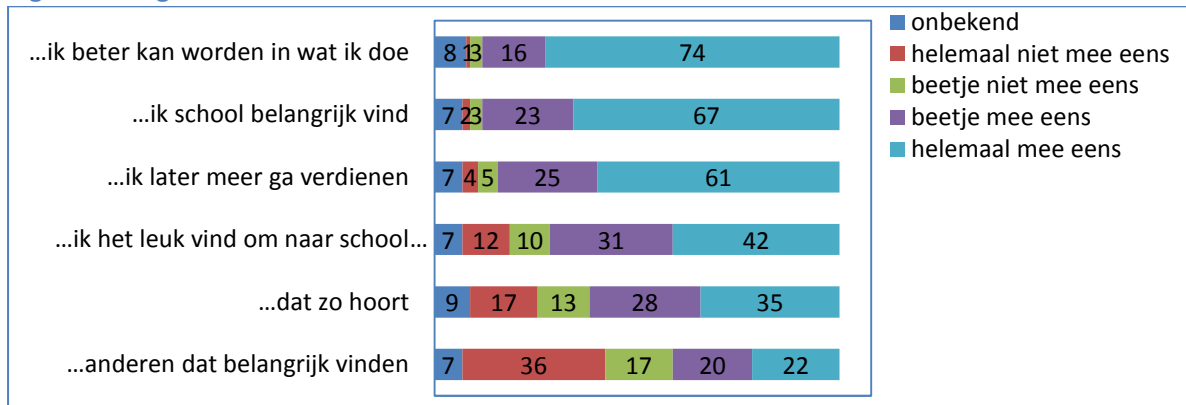
Bijna alle toekomstig doorleerders weten al een beetje of helemaal zeker wat voor werk zij later willen doen (Figuur 10). Daarnaast geven de meesten aan dat hun huidige opleiding aansluit bij wat ze later willen worden (Figuur 11).

De grote meerderheid van de toekomstig doorleerders heeft in ieder geval al nagedacht over een vervolgopleiding (Figuur 12). Een groot deel heeft ook al een vervolgopleiding gekozen. Ongeveer een derde heeft zich daadwerkelijk ingeschreven.

Wat betreft het zoeken naar een vervolgopleiding zijn de resultaten wisselend; dit kan komen doordat een groot deel van de toekomstig doorleerders al een vervolgopleiding heeft gekozen. Activiteiten om een vervolgopleiding te vinden zijn door bijna alle toekomstig doorleerders minimaal 1 keer gedaan; alleen het bezoeken van een open dag is wat minder vaak gedaan (Figuur 13). Bij iets minder dan de helft was het ROC belangrijk bij het vinden van een vervolgopleiding (Figuur 14). In de meeste gevallen betrof dit een docent of loopbaanbegeleider (Figuur 15). Verder kent een groot deel 1-3 personen die hen zouden kunnen helpen bij het vinden van een vervolgopleiding (Figuur 16). Opvallend is dat ook een deel van de studenten aangeeft helemaal niemand te kennen. Naast het kennen van mensen die de studenten zouden kunnen helpen bij het vinden van een vervolgopleiding is ook het vertrouwen in hun eigen vaardigheid om een vervolgopleiding te vinden belangrijk. De meerderheid van de studenten zegt te weten hoe ze moeten zoeken naar een vervolgopleiding (Figuur 17).

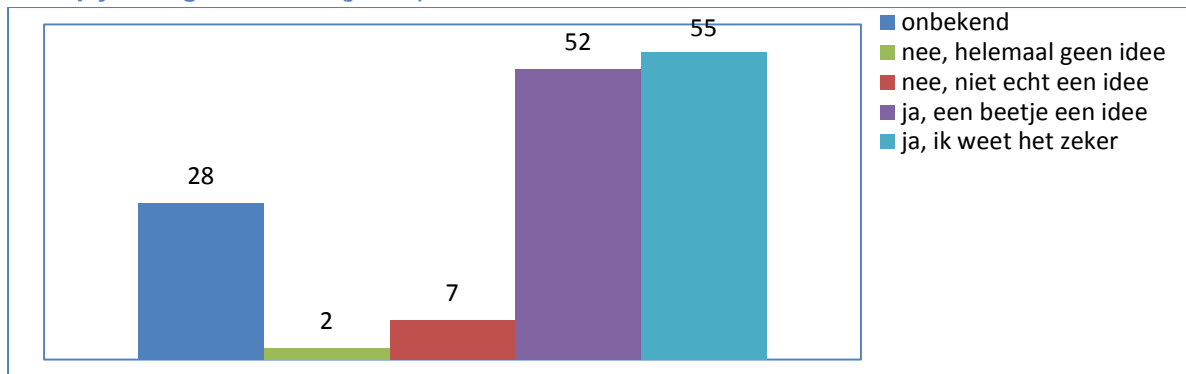
Aan degenen die nog geen vervolgopleiding hadden gekozen werd tot slot gevraagd hoeveel moeite ze de komende 3 maanden gingen doen om een vervolgopleiding te vinden. Ongeveer de helft gaat weinig of een beetje moeite doen, de andere helft veel of heel veel.

Figuur 9: Ik ga doorleren omdat..

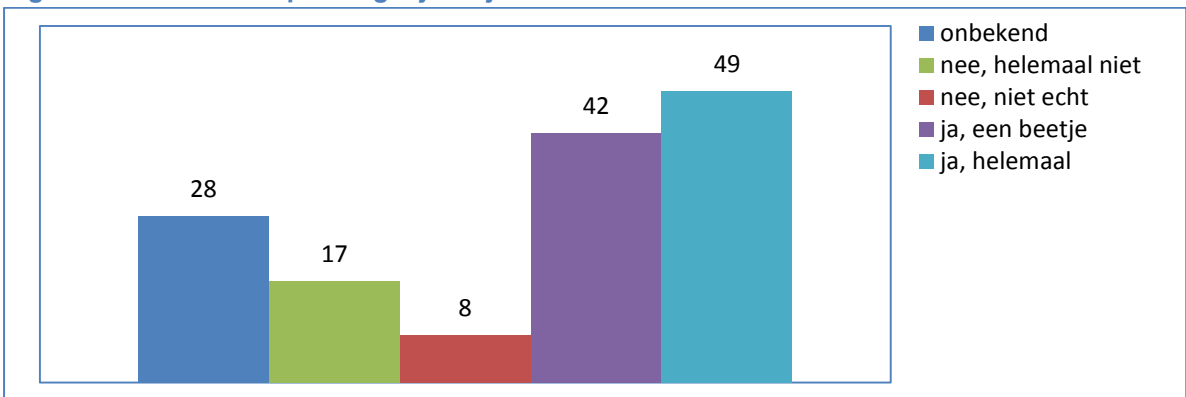

*Alleen gevraagd aan studenten in jaar 2.

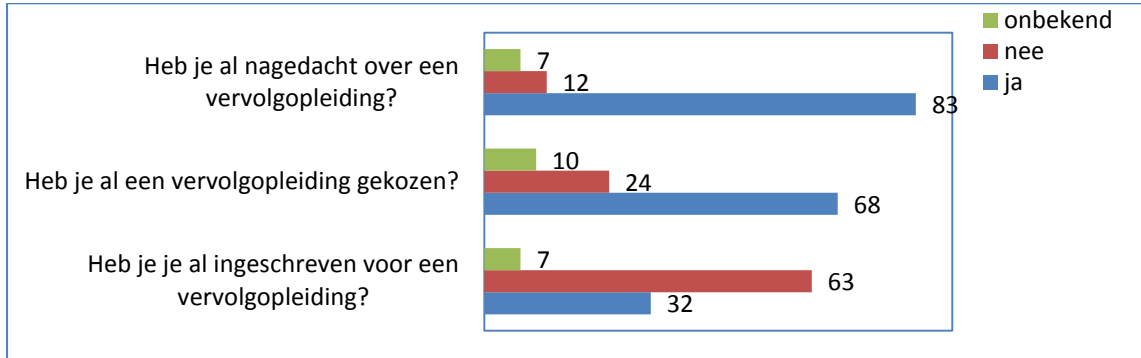
Figuur 10: Weet je al welk soort werk je later wilt gaan doen? (jaar 1) / Weet je al welk soort beroep je wilt gaan doen? (jaar 2)

Figuur 11: Past deze opleiding bij wat je wilt worden?

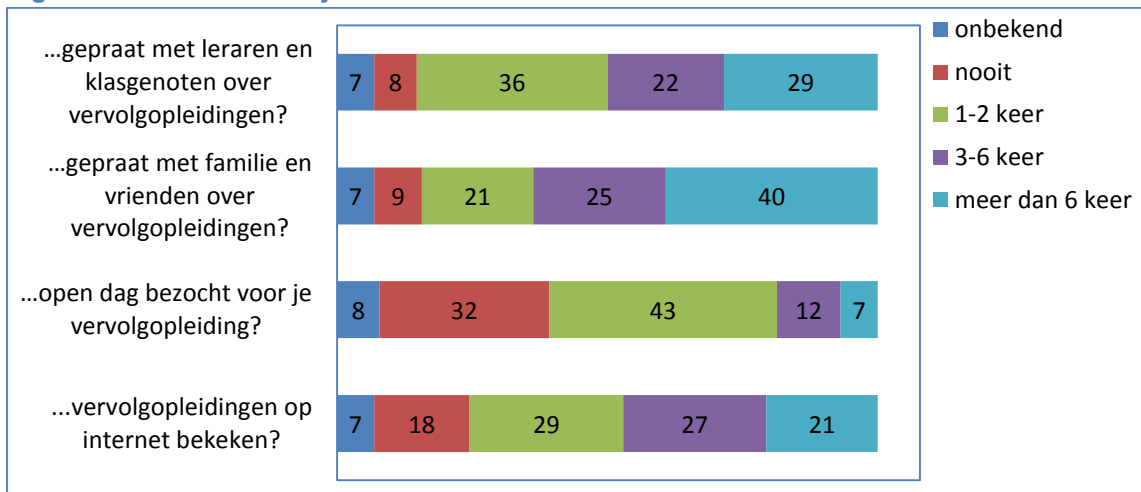

Figuur 12: Nadenken over, kiezen van en inschrijven voor een vervolgopleiding.

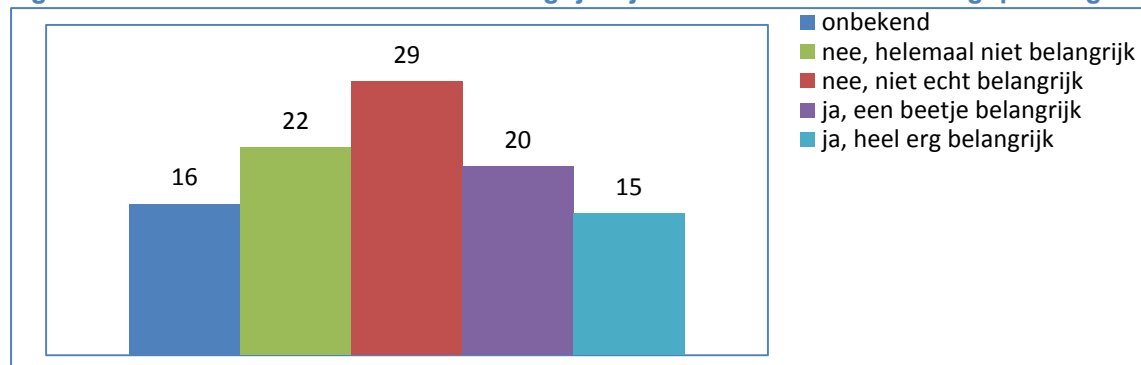

*Alleen gevraagd aan studenten in jaar 2.

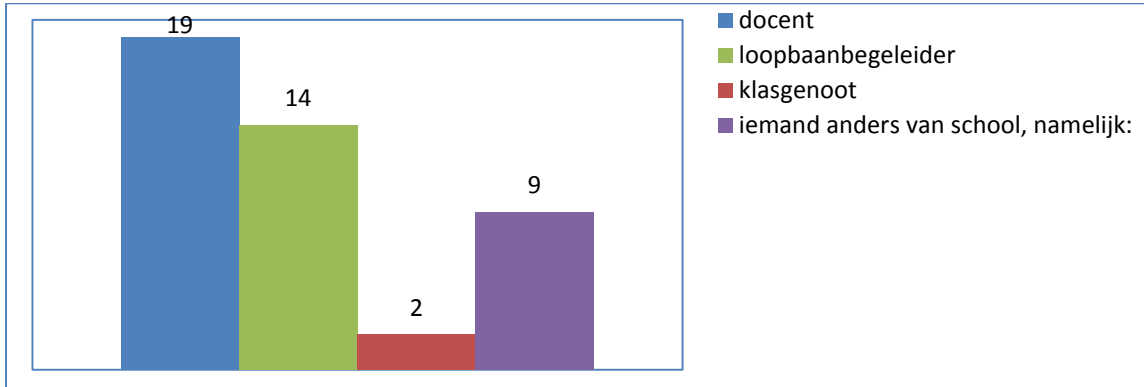
Figuur 13: Hoe vaak heb je...

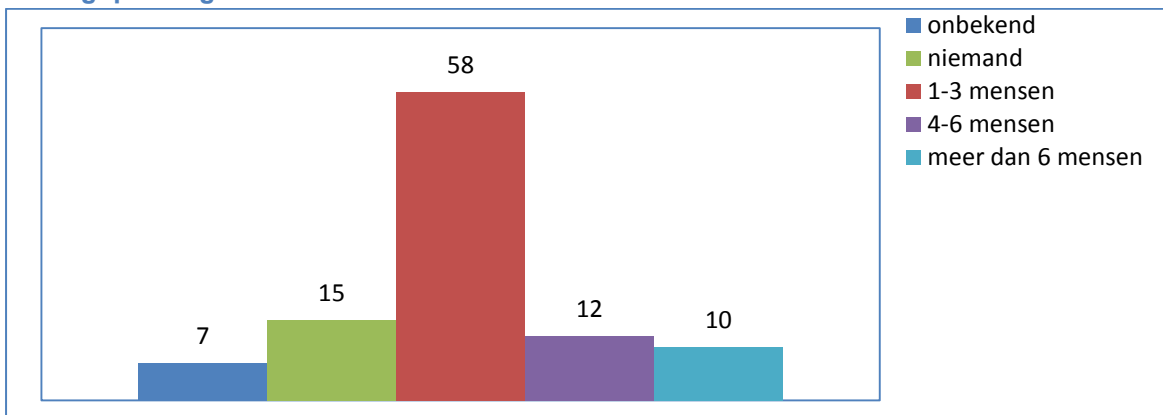
Figuur 14: Was iemand van het ROC belangrijk bij het kiezen van een vervolgopleiding?

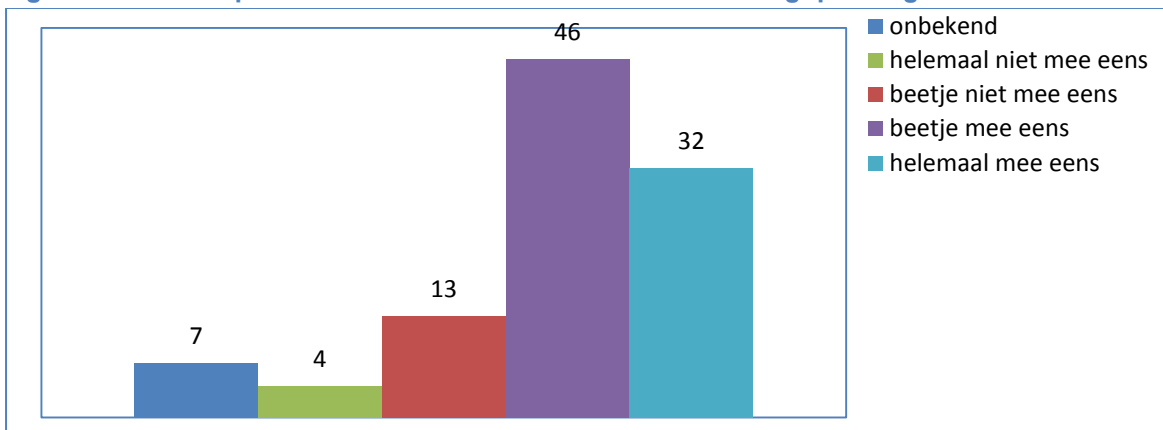
Figuur 15: Wie van het ROC was belangrijk bij het vinden van een vervolgopleiding?

Figuur 16: Hoeveel personen ken je die je zouden kunnen helpen bij het vinden van een vervolgopleiding?

Figuur 17: Ik weet precies hoe ik moet zoeken naar een vervolgopleiding.

2.3.2 Toekomstig werkenden

Studenten die na hun opleiding willen gaan werken, hebben hiervoor als meest voorkomende reden dat ze geld nodig hebben (Figuur 18). Daarnaast speelt intrinsieke motivatie een grote rol.

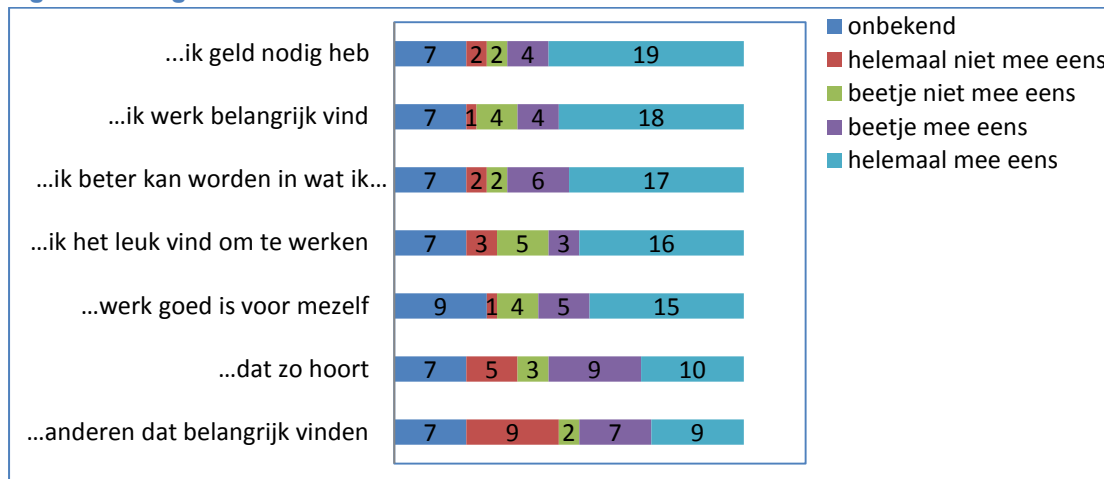
Over wat voor werk/beroep ze later willen doen, heeft de meerderheid al een idee; een groot deel weet dit zelfs al zeker (Figuur 19). Bijna allemaal geven ze aan dat hun opleiding hierbij past (Figuur 20). Ongeveer de helft van de toekomstig werkenden heeft al nagedacht over het zoeken van een baan voor na de opleiding (Figuur 21). 8 studenten hebben zelfs al een baan gevonden voor na hun opleiding.

Van de toekomstig werkenden die nog geen baan hebben voor na hun opleiding heeft het grootste deel een aantal keer actie ondernomen om een baan te vinden (Figuur 22). Echter zegt ook een groot deel nooit wat gedaan te hebben.

Ongeveer de helft van de toekomstig werkenden heeft nog nooit gesolliciteerd, is nog nooit uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek en heeft ook nog nooit een baan aangeboden kregen. Bij de resterende toekomstig werkenden gebeurde dit 1-3 keer en bij een enkeling 4 keer of vaker (Figuur 23).

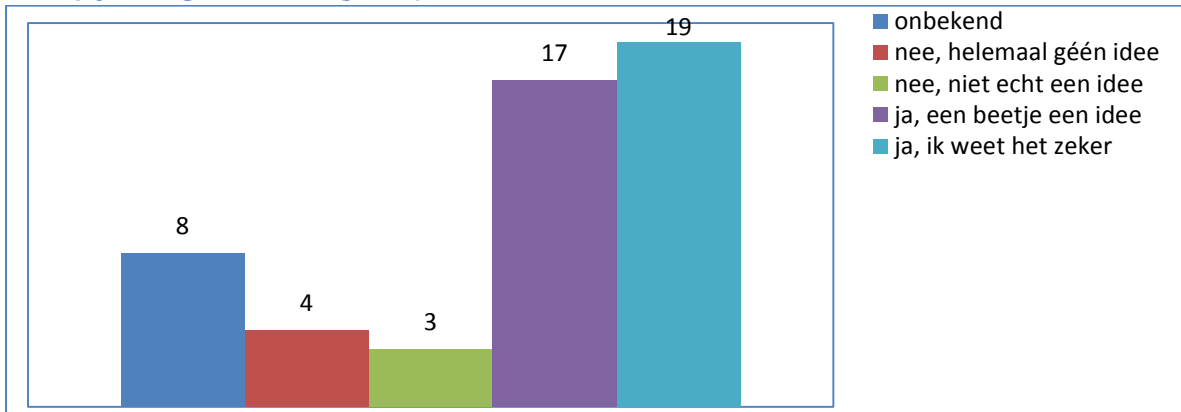
Ongeveer de helft van de toekomstig werkenden zegt van plan te zijn minder dan één keer per maand te zoeken naar een baan (Figuur 24). Een vierde is zelfs van plan meerdere keren per week te zoeken. Het merendeel kent 1-3 mensen die hen zouden kunnen helpen bij het zoeken naar een baan en het schrijven van sollicitatiebrieven (Figuur 25). Net als bij de toekomstig doorleeders kent ook een aanzienlijk deel van de toekomstig werkenden niemand die hen bij deze dingen kan helpen. Bij het vinden van een baan gaat het niet alleen om het kennen van mensen, maar ook over zelfvertrouwen in vaardigheden om een baan te vinden. Aan alle toekomstig werkenden is gevraagd hoe goed ze zijn in sollicitatiegesprekken voeren, sollicitatiebrieven schrijven en het zoeken naar een baan. De stellingen verschillen iets in woordkeus in jaar 1 en jaar 2, maar de strekking is hetzelfde. De meeste studenten lijken vertrouwen te hebben in hun vermogen om een baan te vinden, waarbij het schrijven van brieven het minst met vertrouwen tegemoet wordt gezien (Figuur 26).

Figuur 18: Ik ga werken omdat...

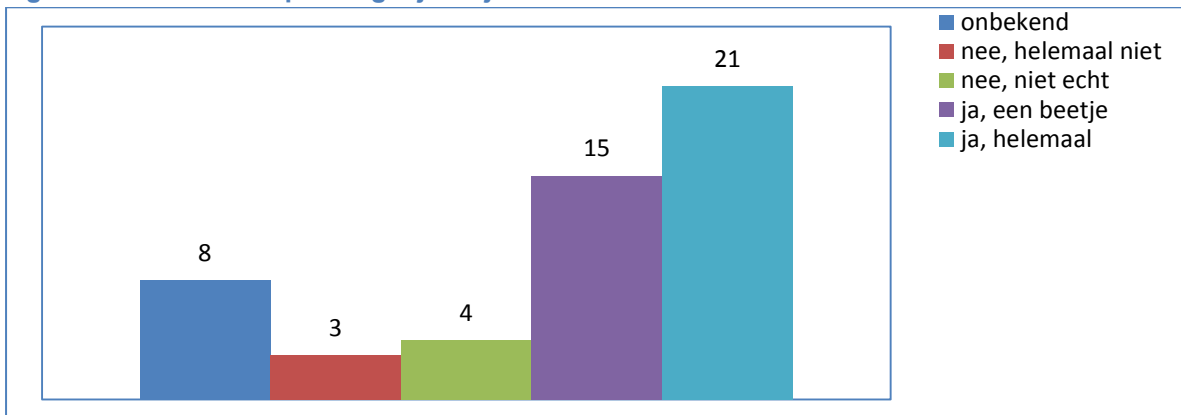

*Alleen gevraagd aan studenten in jaar 2.

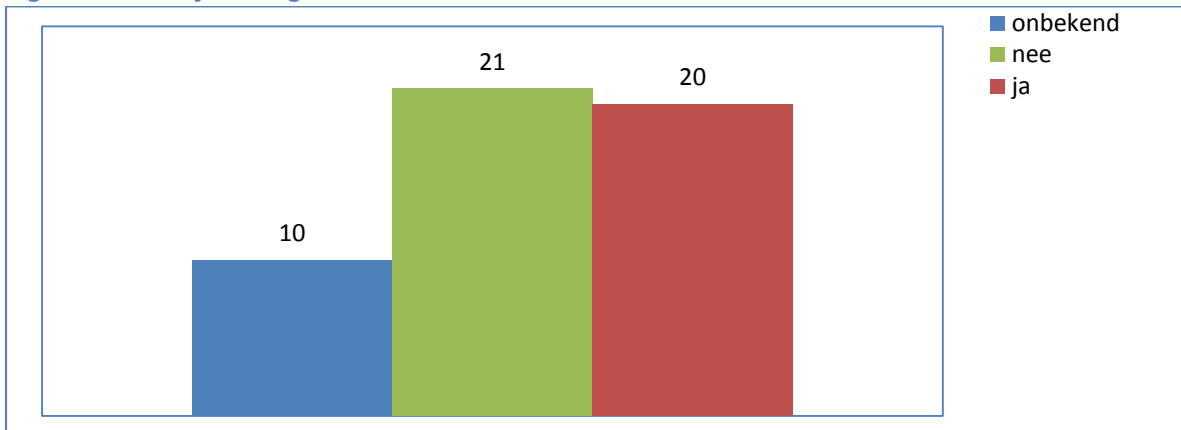
Figuur 19: Weet je al welk soort werk je later wilt gaan doen? (jaar 1) / Weet je al welk soort beroep je wilt gaan doen? (jaar 2)

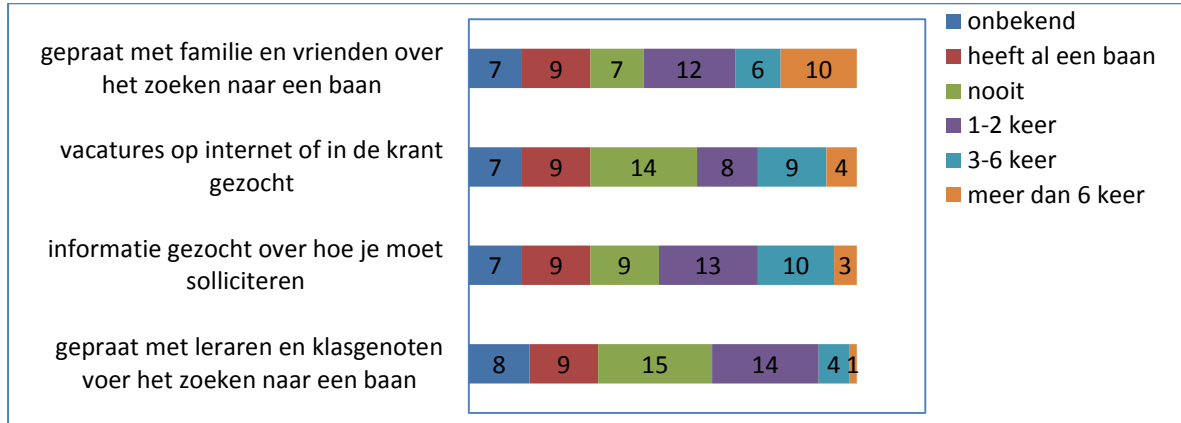
Figuur 20: Past deze opleiding bij wat je wilt worden?

Figuur 21: Heb je al nagedacht over het zoeken van een baan voor na het ROC?

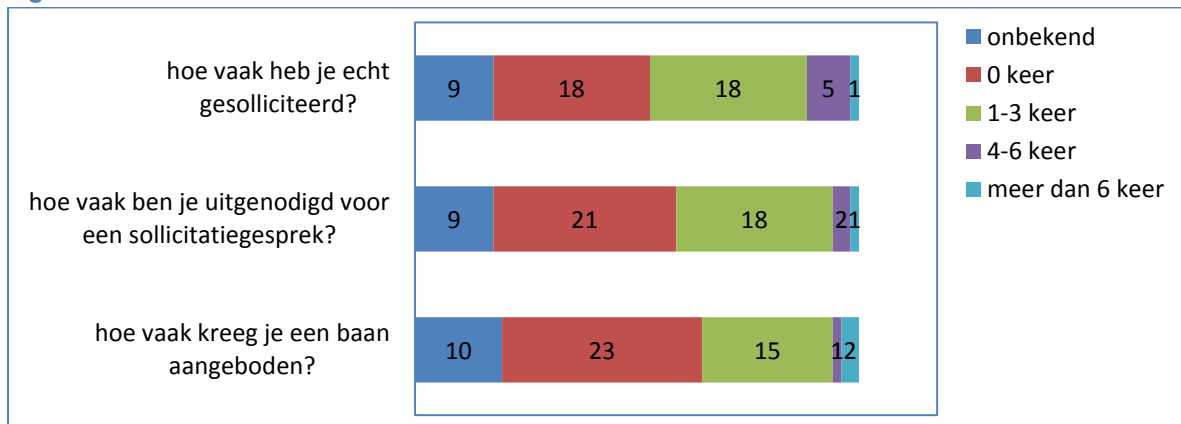

Figuur 22: Hoe vaak heb je (in de laatste 3 maanden)...

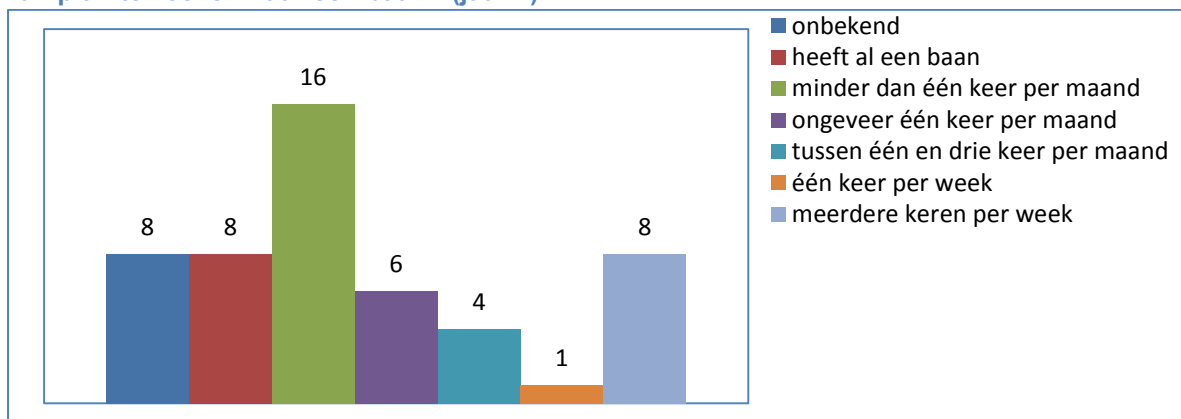

*In jaar 1 werd expliciet vermeld dat het om de laatste 3 maanden ging, in jaar 2 niet.

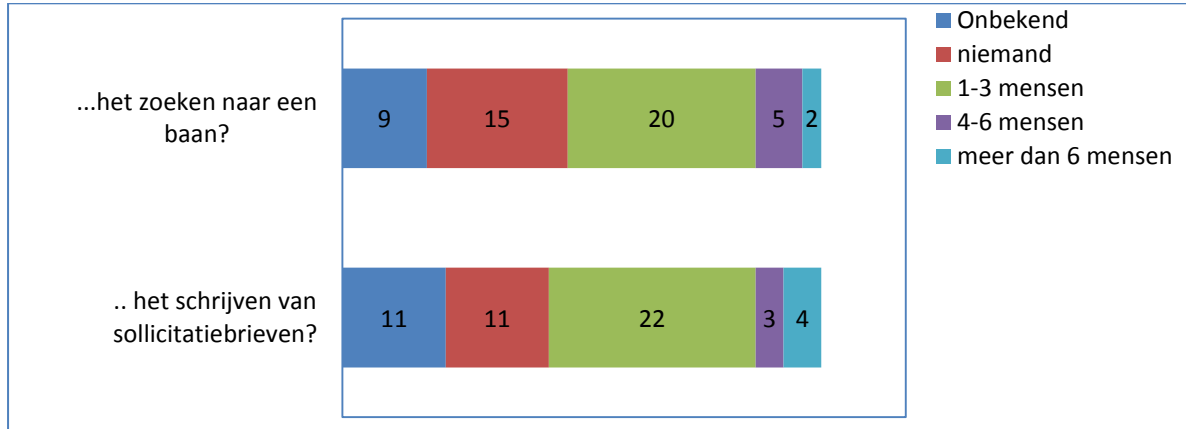
Figuur 23: Hoe vaak...

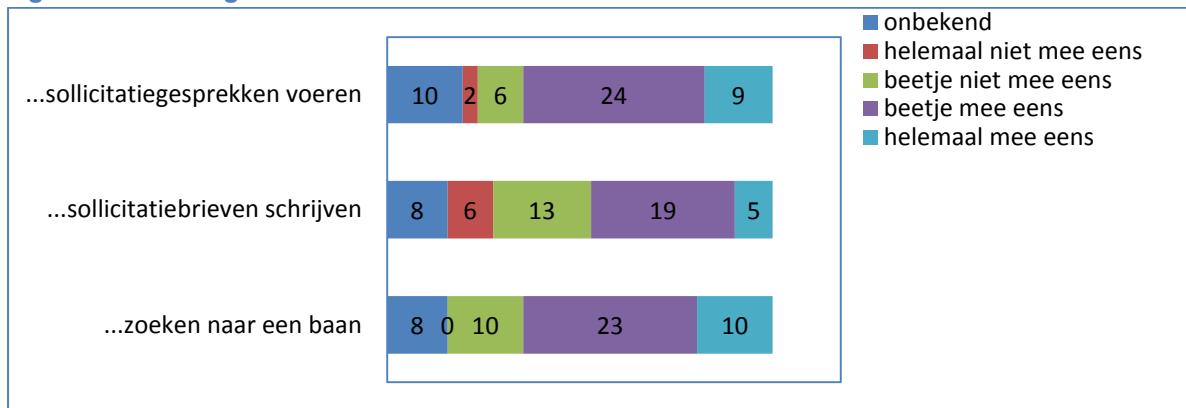
Figuur 24: Hoe vaak ga je vanaf nu zoeken naar een nieuwe baan? (jaar 1) / Hoe vaak ben je van plan te zoeken naar een baan? (jaar 2)

Figuur 25: Hoeveel mensen ken je die jou kunnen helpen met...

Figuur 26: Ik kan goed...

2.4 Loopbaanbegeleiding

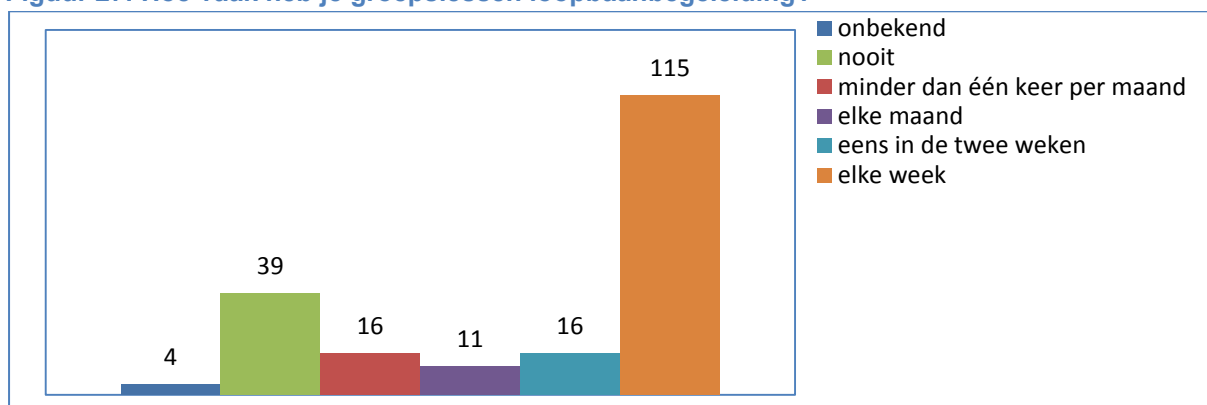
De ontwikkeling en carrière van de student krijgt expliciete aandacht in de loopbaanbegeleiding. Daarom zijn er verschillende vragen over de loopbaanbegeleiding in het onderzoek opgenomen.

De meeste studenten, zowel toekomstig doorleerders als toekomstig werkenden, geven aan elke week groepslessen loopbaanbegeleiding te hebben. Echter geeft ook een deel van de studenten aan nooit groepslessen loopbaanbegeleiding te hebben (Figuur 27). Mogelijk komt dit doordat het woord 'loopbaanbegeleiding' op verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden door de studenten. De meerderheid van de studenten in jaar 2 geeft aan 1-3 gesprekken per maand te hebben met hun loopbaanbegeleider (Figuur 28). In jaar 1 is het aantal individuele gesprekken wisselender, maar dat kan komen doordat er bij deze vraag in jaar 1 niet vermeld is dat het om het aantal gesprekken per maand gaat. Studenten kunnen ook het totaal aantal gesprekken of bijvoorbeeld het aantal gesprekken per week hebben gerapporteerd.

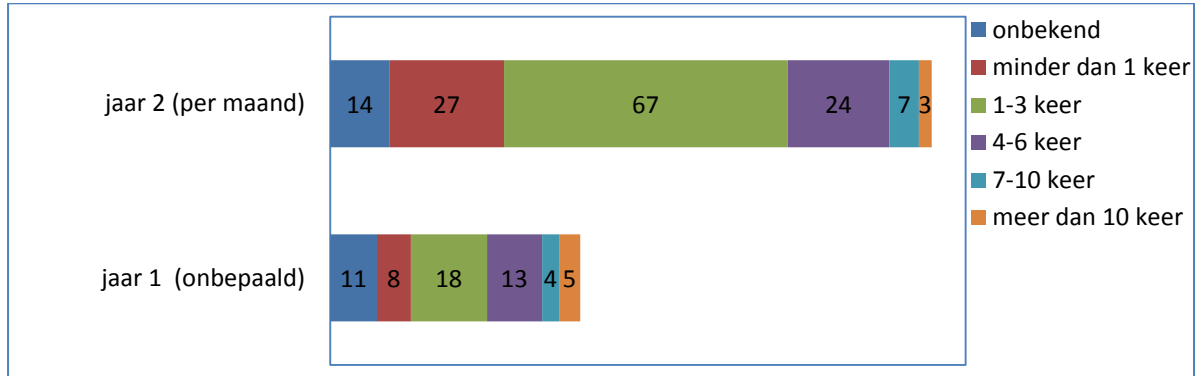
Naast de frequentie van loopbaanbegeleiding is de studenten ook gevraagd welke inhoudelijke hulp zij ervaren. Hierbij zijn verschillende thema's uitgevraagd om een beeld te schetsen van de door loopbaanbegeleiders geboden hulp. De gekozen thema's zijn niet noodzakelijkerwijs thema's die volgens de onderzoekers aan bod *zouden moeten* komen bij loopbaanbegeleiding, maar die in eerder School2Work onderzoek aan bod bleken te komen. Het merendeel van de studenten ervaart hulp van hun loopbaanbegeleider bij het regelen van een stageplek, praat met hun loopbaanbegeleider over hun toekomst en de loopbaanbegeleider zorgt dat ze niet achterlopen met hun studie (Figuur 29). Ook vindt het grootste deel van de toekomstig doorleerders dat hun loopbaanbegeleider met hen praat over vervolgopleidingen (Figuur 30). Ongeveer de helft van de toekomstig werkenden ervaart hulp van de loopbaanbegeleider bij het schrijven van sollicitatiebrieven en het vinden van een baan voor na deze opleiding (Figuur 31). Minder dan de helft van alle studenten vindt dat de loopbaanbegeleider hen helpt bij persoonlijke problemen (Figuur 29). Mogelijk ervaren deze studenten ook geen persoonlijke problemen of worden ze hiervoor verwezen naar een deskundige in of buiten de onderwijsinstelling.

Wat betreft loopbaanbegeleiding lijkt er een verschil te zijn tussen AKA studenten en niet-AKA studenten. AKA studenten lijken vaker en meer hulp te krijgen van hun loopbaanbegeleider dan niet-AKA studenten. Zo krijgen AKA studenten vaker groepslessen en individuele gesprekken. Ook ervaren ze vaker hulp bij persoonlijke problemen, bij het niet achterlopen met hun studie en praten zij vaker met hun loopbaanbegeleider over hun toekomst en vervolgopleidingen. Bij het regelen van een stageplek ervaren zij evenveel hulp.

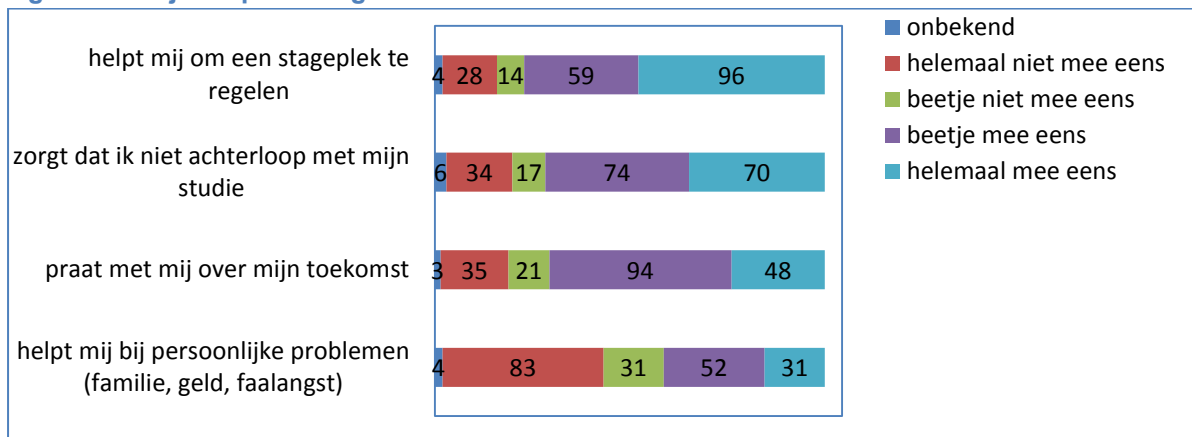
Figuur 27: Hoe vaak heb je groepslessen loopbaanbegeleiding?

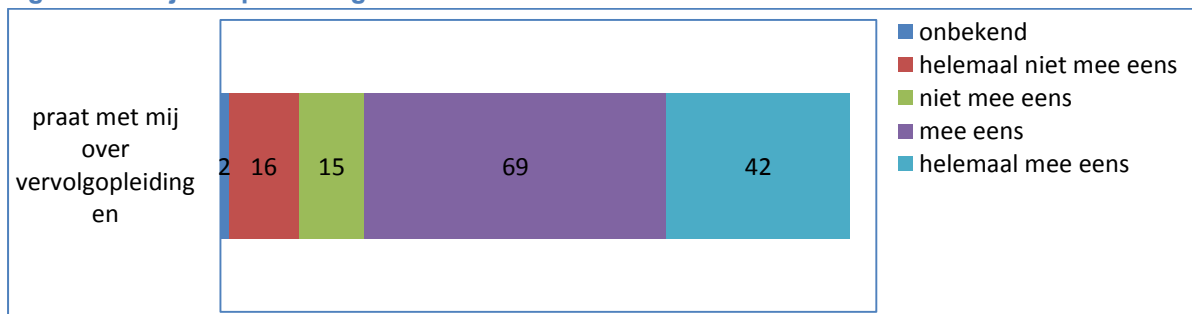
Figuur 28: Hoe vaak heb je gesprekken met je loopbaanbegeleider?

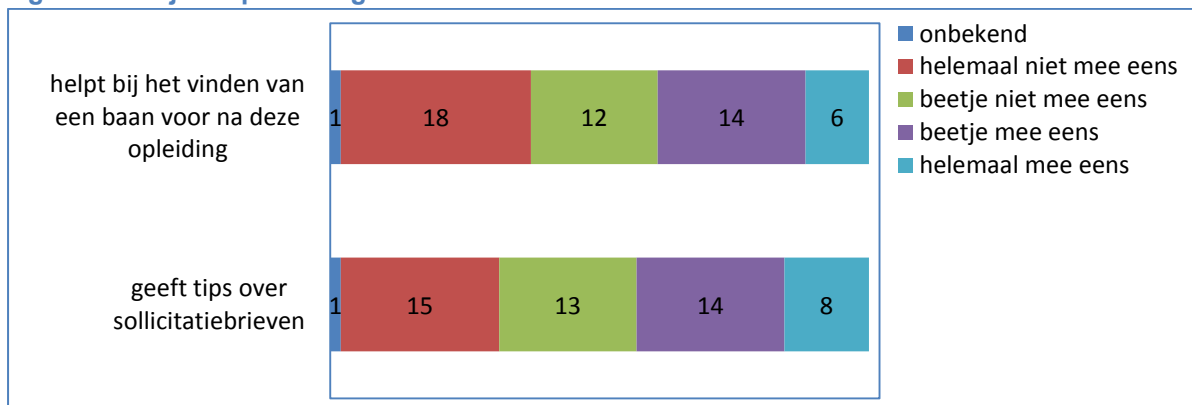
Figuur 29: Mijn loopbaanbegeleider...

Figuur 30: Mijn loopbaanbegeleider...

Figuur 31: Mijn loopbaanbegeleider...

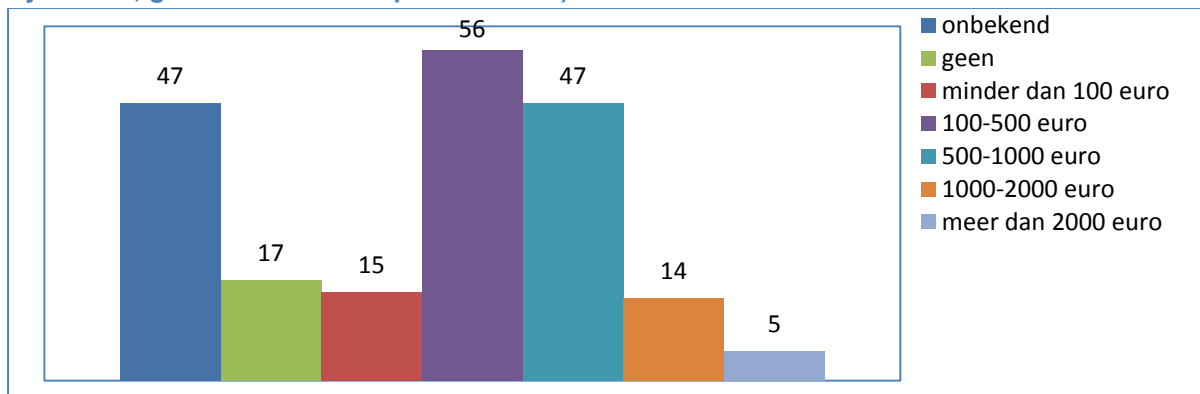
2.5 Inkomen

Het door de studenten gerapporteerde inkomen per maand varieert enorm. Sommige studenten geven aan géén inkomen te hebben, enkelen rapporteren meer dan 4000 euro inkomen per maand en sommigen vertellen niet hoeveel inkomen ze hebben.

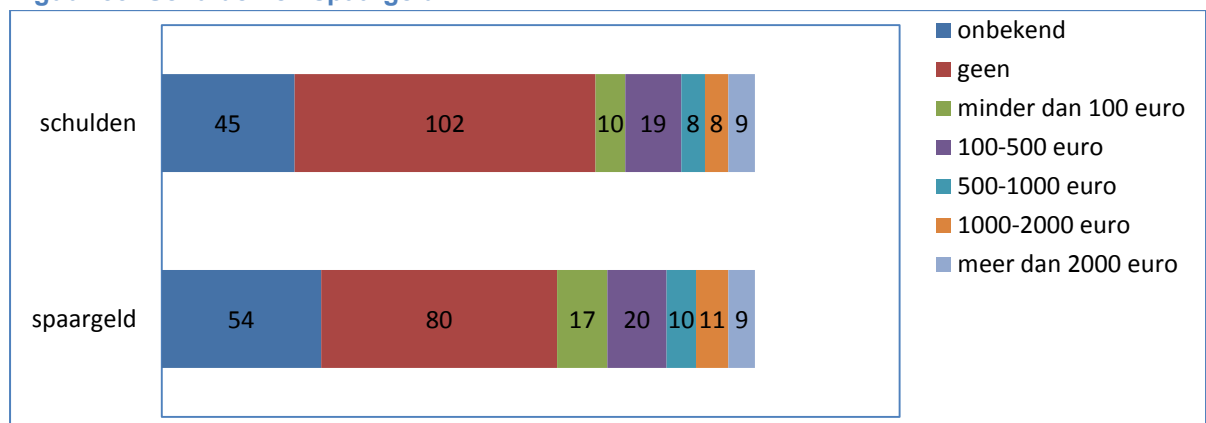
Het lijkt erop dat de meerderheid van de studenten in ieder geval een inkomen heeft (Figuur 32). Een groot deel van de studenten die hun inkomen rapporteren verdient meer dan 500 euro per maand, bijna 20 studenten hebben zelfs meer dan 1000 euro inkomen per maand. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat deze studenten ook veel uren werken per week (zie Figuur 4 op pagina 10). De meerderheid van de studenten die deze vragen invulden heeft geen spaargeld, maar ook geen schulden (Figuur 33).

Niet-AKA studenten hebben vaker een hoger inkomen. Bij de AKA studenten is het inkomen vaker onbekend doordat ze de vraag niet hebben ingevuld. Daarnaast hebben AKA studenten hebben minder vaak schulden en minder hoge schulden dan niet-AKA studenten. Ze hebben daarnaast ook meer spaargeld dan de niet-AKA studenten. Dit is opvallend omdat ze wel minder inkomen hebben.

Figuur 32: Hoeveel inkomen heb je ongeveer elke maand? (denk aan stagevergoeding, bijbaan, bijklussen, geld van ouders of partner en zo)

Figuur 33: Schulden en spaargeld

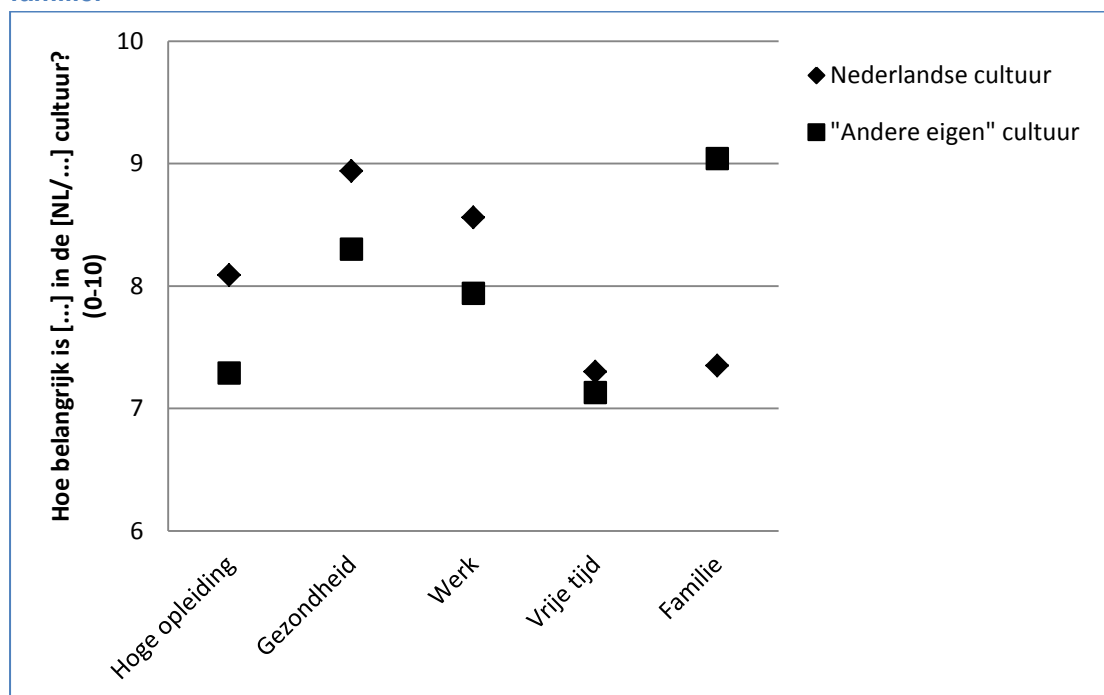
2.6 Culturele normen

Wetenschappelijke theorieën stellen dat de perceptie van een bepaalde etnische norm relevant kan zijn voor iemands motivatie. Gezien de etnisch diverse populatie in het niveau 1 mbo-onderwijs zijn enkele vragen meegenomen over de normen die studenten ervaren met betrekking tot een aantal onderwerpen (alleen in jaar 2). Om deze culturele normen te onderzoeken is een onderscheid gemaakt tussen de Nederlandse cultuur en de “andere” cultuur. Als studenten aangaven zich, al dan niet naast de Nederlandse cultuur, bij een andere cultuur te voelen horen, werd studenten gevraagd hoe zij de norm in de Nederlandse én hun cultuur inschatten. De letterlijke vragen waren: “Hoe belangrijk zijn de volgende dingen in de Nederlandse cultuur?” en “Hoe belangrijk zijn de volgende dingen in de [etnische groep die student daarvoor had genoemd] cultuur?”.

Studenten hebben een verschillend beeld van hoe belangrijk bepaalde aspecten zijn in de Nederlandse groep vergeleken met hun andere culturele groep (Figuur 34). Zo wordt een hoge opleiding, werk en gezondheid belangrijker geacht in de Nederlandse cultuur en wordt familie belangrijker geacht in de andere culturele groep. Vrije tijd wordt in beide culturen als even belangrijk ingeschat.

Door het kleine aantal studenten dat van plan was te gaan werken, hebben we niet kunnen kijken of de werknorm ook samenhang met de werkmotivatie.

Figuur 34: Culturele normen met betrekking tot opleiding, gezondheid, werk, vrije tijd en familie.

2.7 Dromen

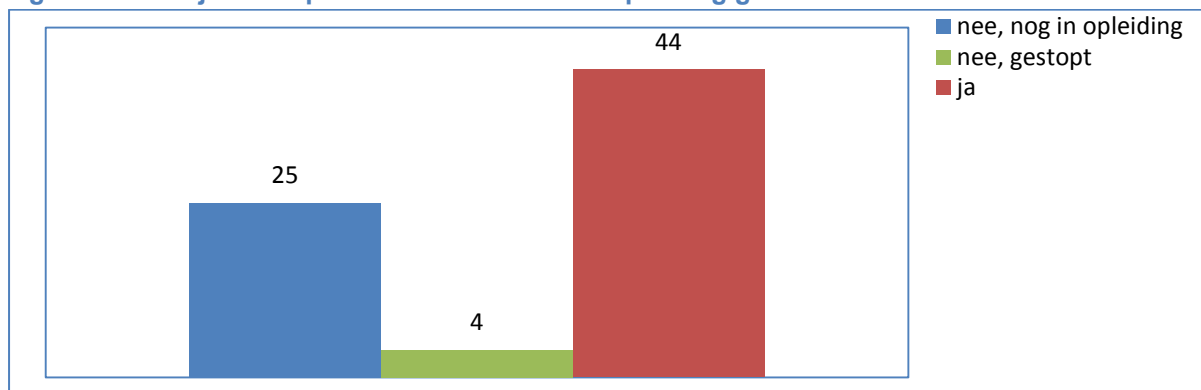
Tot slot is studenten gevraagd naar hun dromen voor de toekomst. De onbewerkte (indien nodig geanonimiseerde) antwoorden zijn te vinden in Bijlage 1.2. Het valt ten eerste op dat de meerderheid droomt over zelfstandigheid. Veel van de studenten willen graag een eigen bedrijf beginnen. Daarnaast richt een deel van de studenten zich op een goed inkomen. Andere dromen die vaak voorkomen zijn een hoger opleidingsniveau behalen en veel studenten dromen van een gezin (partner en kinderen).

3. Resultaten 6 maanden na eerste meting

Studenten die in het voorjaar van 2013 deelgenomen hebben aan de eerste meetronde van het onderzoek, zijn 6 maanden later nog een keer benaderd. 73 studenten hebben hieraan deelgenomen. Dit is een respons van ongeveer 50%. Gekeken is of deze studenten verschillen van de studenten die niet reageerden op de oproep. Er zijn geen verschillen op geslacht en leeftijd. Ook was de respons onder AKA studenten even hoog als onder niet-AKA studenten. Wel verschillen respondenten van niet-respondenten in hun verwachting: van de respondenten wilde een groter percentage doorleren (en kleiner percentage werken) dan de niet-respondenten.

Een kleine meerderheid van de studenten heeft een diploma gehaald voor de niveau 1 opleiding (Figuur 35). Dit betekent niet dat de studenten zonder diploma studieovertraging hebben. De meeste studenten zonder diploma (op 6 studenten na) hadden namelijk bij de eerste meetronde niet verwacht dat ze het diploma binnen zes maanden zouden hebben. Vier studenten zijn gestopt met hun opleiding.

Figuur 35: Heb je een diploma voor de niveau 1 opleiding gehaald?

3.1 Voortijdig opleidingsverlaters

Vier studenten zijn gestopt met de opleiding, hierna voortijdig opleidingsverlaters genoemd. Eén voortijdig opleidingsverlater is een niveau 3-opleiding gaan doen, hij wil hierna nog verder gaan leren en heeft geen uitkering. De andere drie voortijdig opleidingsverlaters zijn gaan werken of werk gaan zoeken. Een van hen had meteen een tijdelijk contract. De baan lijkt helemaal niet op wat hij op school geleerd heeft. Hij geeft aan dat hij geen hulp heeft gehad van een jobcoach, het UWV of het ROC bij het zoeken naar deze baan. Hij is een beetje blij met deze baan en krijgt geen WaJong-uitkering.

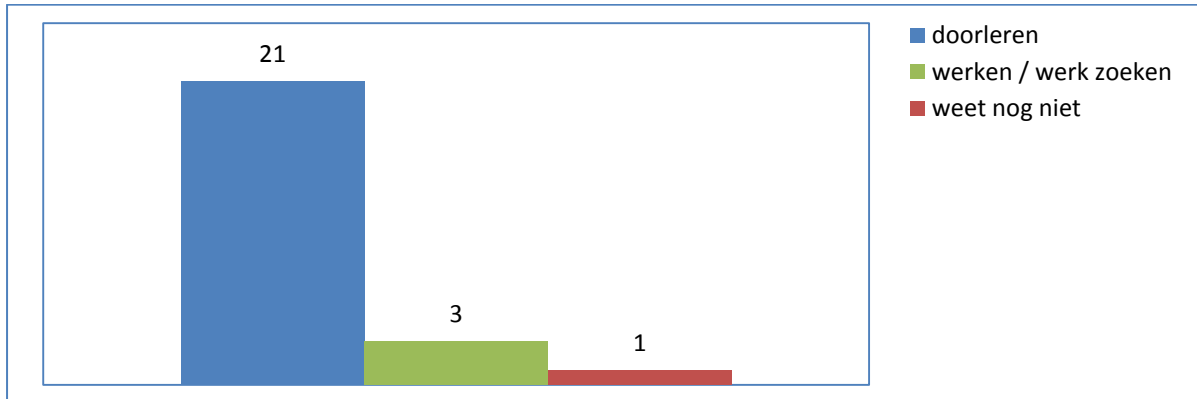
Twee personen zeggen nog op zoek te zijn naar een baan maar ze geven aan nooit te hebben gezocht naar vacatures op internet of in de krant en nooit hulp te hebben gekregen van het UWV. Een van hen heeft ook nooit met vrienden of familie gepraat over het zoeken naar een baan, de andere persoon 1-2 keer. Beiden krijgen zij geen uitkering.

3.2 Nog in opleiding

De overgrote meerderheid van studenten die nog in de opleiding zitten, geeft aan na de opleiding door te willen leren (Figuur 36).

Slechts één student weet nog niet wat hij na de opleiding gaat doen, hij krijgt geen uitkering.

Figuur 36: Wat ga je doen na je mbo-opleiding?

3.2.1 Toekomstig doorleerders

Ongeveer twee derde van de studenten die door willen gaan leren heeft al een vervolgopleiding gekozen. Alle studenten die een vervolgopleiding hebben gekozen, hebben een niveau 2 opleiding gekozen. Het overgrote deel wil daarna nog verder door gaan leren; slechts 3 studenten willen gaan werken. Geen van de toekomstig doorleerders krijgt een Wajong uitkering, een van hen krijgt een 'familie-uitkering', een ander krijgt een 'UWV-uitkering', een ander krijgt een 'normale uitkering' en een iemand 'weet het niet precies'.

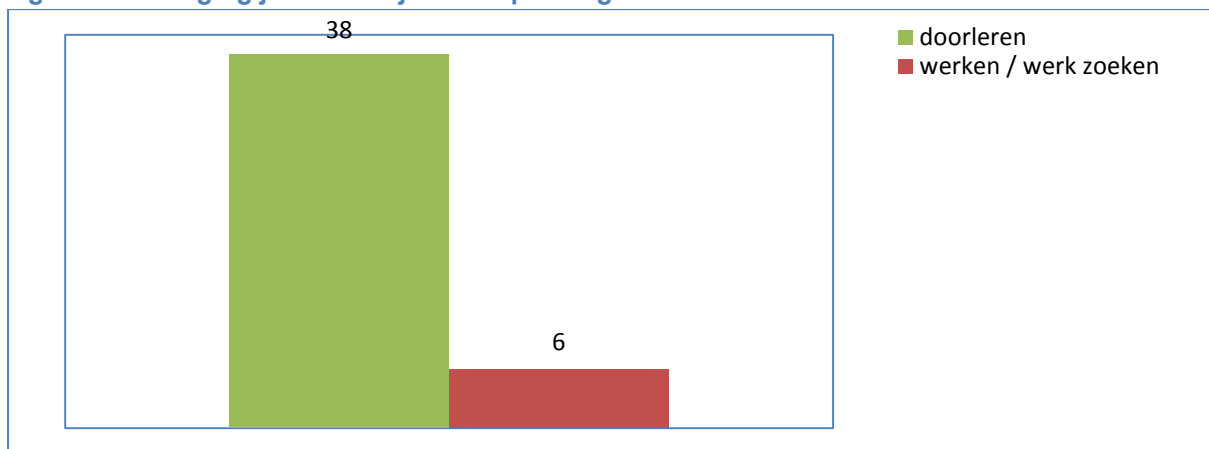
3.2.2 Toekomstig werkenden

Drie studenten geven aan te willen werken na hun opleiding. Zij hebben alle drie nog geen baan voor na hun opleiding. Twee van hen zijn op zoek naar een baan. Één van hen heeft echter nog nooit naar vacatures gezocht of met familie of vrienden gepraat. De ander heeft dit beide 3-6 keer gedaan. Beiden hebben geen hulp gehad van het UWV. Ze krijgen alle drie geen uitkering.

3.3 Alumni met niveau 1 diploma

De meeste alumni gingen na het behalen van hun diploma doorleren (Figuur 37).

Figuur 37: Wat ging je doen na je mbo-opleiding?

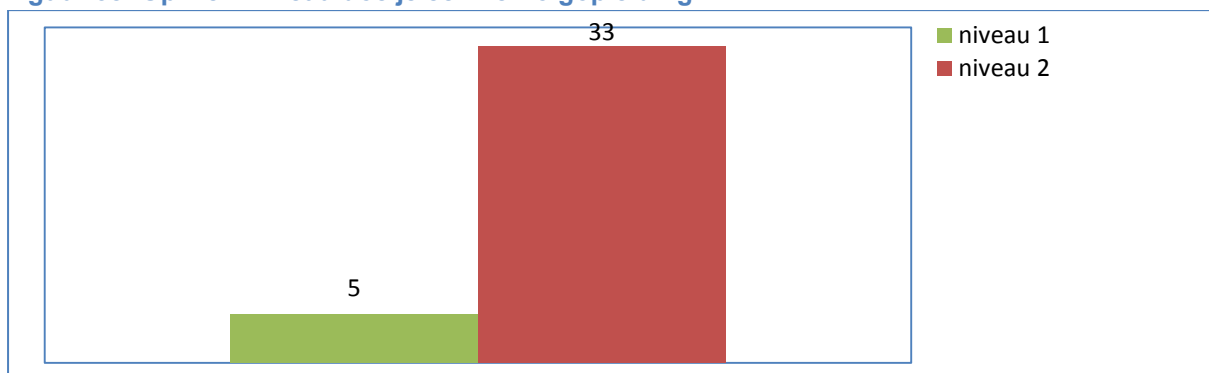
3.3.1 Doorleerders

Van de doorleerders wisselden er 5 van opleiding, zij gingen een andere opleiding op niveau 1 doen. De rest van de doorleerders ging een niveau 2 opleiding doen (Figuur 38). Alle AKA- alumni gaan een niveau 2 opleiding doen. De 5 alumni die een niveau 1 opleiding zijn gaan doen zijn niet-AKA alumni. Zij zijn dus van opleiding gewisseld.

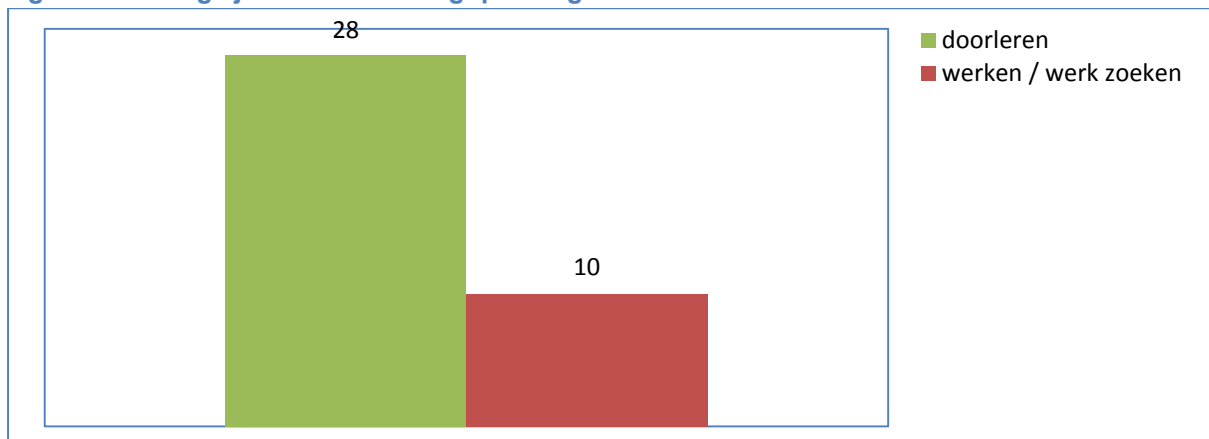
Alle doorleerders denken deze opleiding af te zullen maken. De meerderheid van deze alumni wil na deze vervolgopleiding nog verder doorleren (Figuur 39), de AKA-alumni willen allemaal doorleren.

Minder dan de helft van de doorleerders heeft een bijbaan (Figuur 40). De meeste studenten geven aan dat deze bijbaan niet aansluit op wat ze op school geleerd hebben (Figuur 42). Het aantal uur dat ze werken is wisselend. De meerderheid werkt minder dan 16 uur (Figuur 41). Van de doorleerders krijgen er twee een WaJong-uitkering, en eentje krijgt een 'gewone uitkering'. De rest van de doorleerders geeft aan geen uitkering te krijgen.

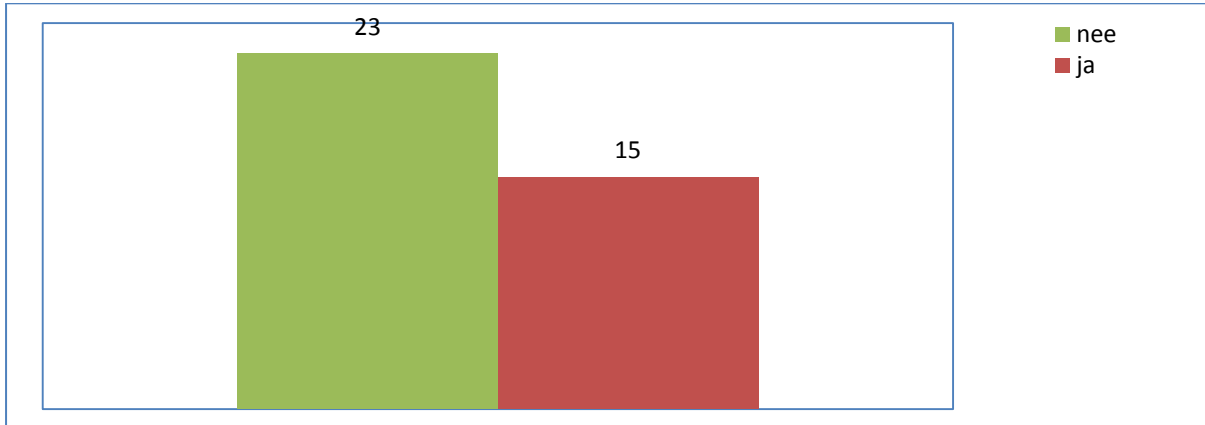
Figuur 38: Op welk niveau doe je een vervolgopleiding?

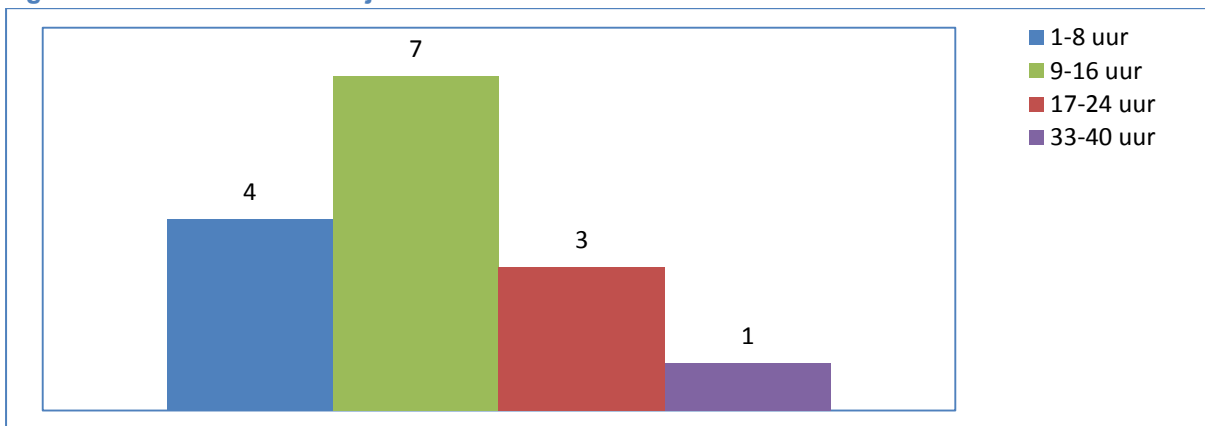
Figuur 39: Wat ga je na deze vervolgopleiding doen?

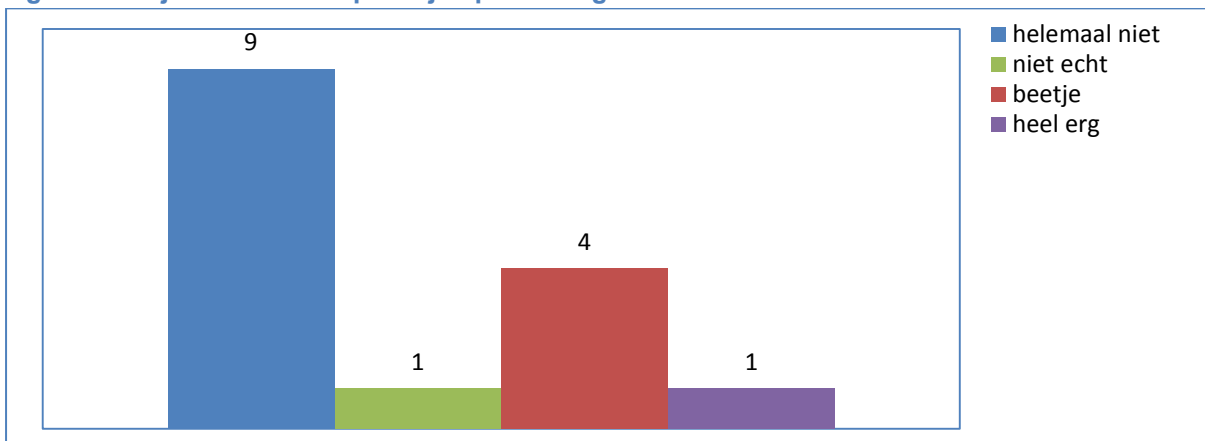
Figuur 40: Heb je nu ook werk?

Figuur 41: Hoeveel uur werk je daar?

Figuur 42: Lijkt deze baan op wat je op school geleerd hebt?

3.3.2 Werkenden

Van de 6 alumni die gingen werken of werk gingen zoeken na het behalen van hun diploma, hebben 4 alumni een baan, de andere 2 zijn op zoek naar een baan.

De vier alumni die een baan hebben gevonden na het behalen van hun diploma, hebben korter dan een halfjaar gezocht. Deze baan hebben ze alle vier nog steeds. Een van hen heeft een tijdelijk contract, en werkt 25 uur per week. De andere drie werkenden zijn oproepkracht en werken 12, 16 en 40 uur per week. Een student (AKA) heeft een baan die een beetje lijkt op wat hij op school geleerd heeft, de andere 3 alumni (niet-AKA) hebben banen die (naar eigen zeggen) niet lijken op wat zij op school geleerd hebben. Zij geven alle vier aan dat ze geen hulp hebben gehad van een jobcoach of een docent. Een alumna heeft wel hulp gehad van het UWV, de andere 3 niet. De alumni vonden hun baan via een uitzendbureau, een stichting, in de krant en via een vriendin.

Twee alumni zijn heel erg blij met hun baan, één student een beetje en één helemaal niet. De twee werkenden die willen aangeven hoeveel ze verdienen, geven aan per maand 750 euro (16 uur per week) en 880 euro (25 uur per week) te verdienen.

Zij krijgen alle vier geen Wajong-uitkering.

3.3.3 Werklozen

Twee personen hebben geen baan gehad na het behalen van hun niveau 1 diploma. De een is 1-2 maanden werkloos, de ander 3-6 maanden. Zij hebben beiden geen Wajong uitkering, één persoon heeft wel een uitkering maar weet niet hoe die heet. Beiden zijn op zoek naar een nieuwe baan. Ze zeggen meer dan 6 keer gezocht te hebben naar vacatures op internet of in de krant, en meer dan 6 keer gepraat te hebben met familie of vrienden over het zoeken naar een baan. De ene werkloze heeft 1-2 keer hulp gekregen van het UWV bij het zoeken naar vacatures, de andere werkloze meer dan 6 keer.

4. Resultaten 12 maanden na eerste meting

Studenten die in het voorjaar van 2012 deelgenomen hebben aan de eerste meetronde van het onderzoek, zijn 12 maanden later nog een keer benaderd. 16 alumni hebben aan deze meetronde deelgenomen. Dit is een respons van ongeveer 27 procent. Er is gekeken of deze studenten significant verschilden van studenten die niet reageerden op de oproep. De studenten waren significant ouder dan de niet-studenten. Naar verhouding deden er ook meer mannen mee dan vrouwen tijdens deze tweede meetronde. Wat betreft hun plannen (doorleren of werken) verschilden ze niet. Opvallend is verder dat nul van de 13 AKA studenten deelnamen aan deze meetronde. Op één student na, hebben alle studenten de niveau 1 opleiding gehaald.

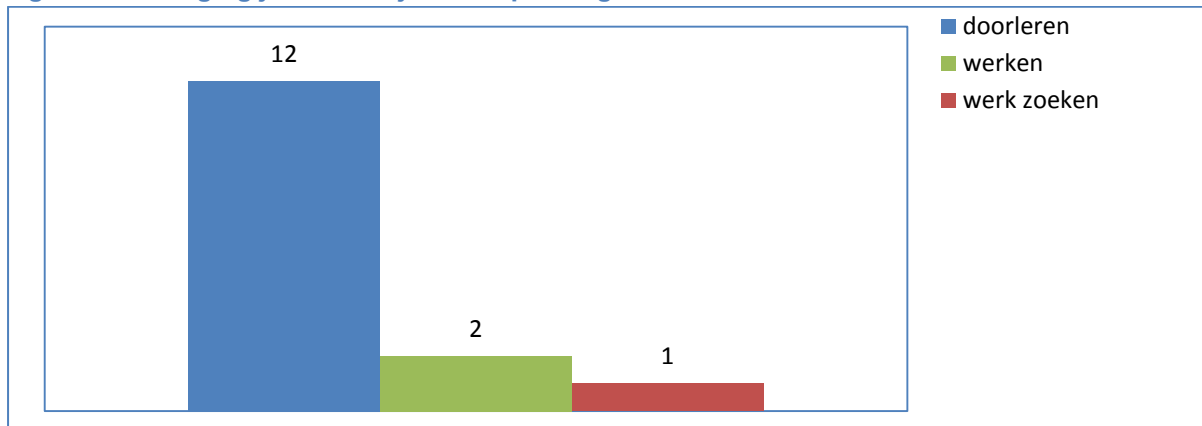
4.1 Voortijdig schoolverlaters

De ene student die geen diploma gehaald heeft, is gestopt om Nederlands te gaan leren. Deze persoon heeft een WA-uitkering.

4.2 Alumni met niveau 1 diploma

Bijna alle alumni die hun diploma behaald hebben, zijn gaan doorleren. Slechts 3 alumni gingen werken of werk zoeken (Figuur 43).

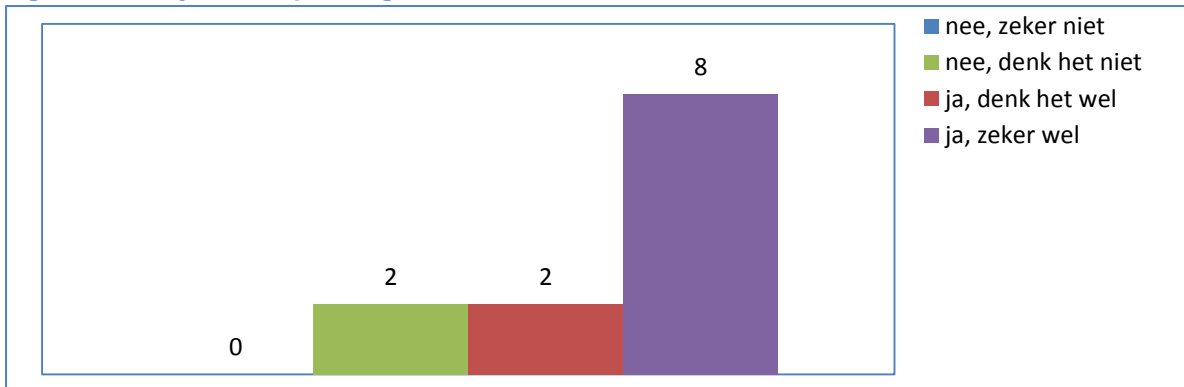
Figuur 43: Wat ging je doen na je mbo-opleiding?

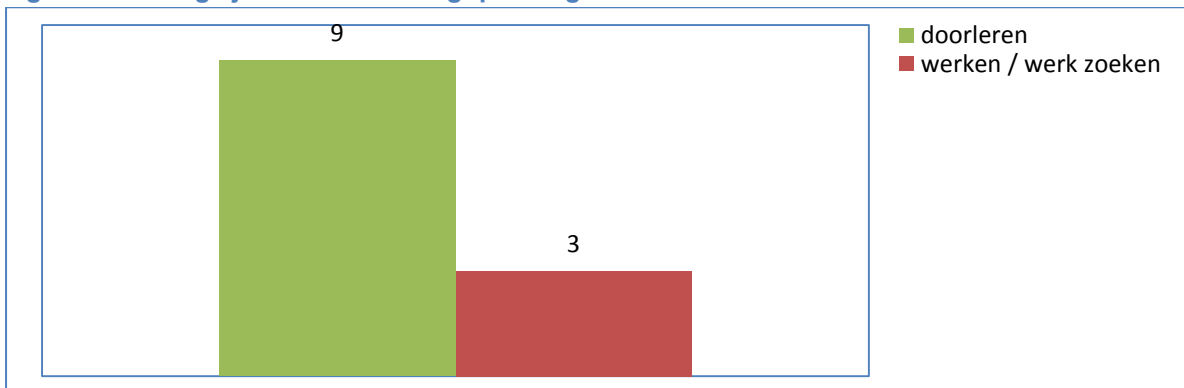
4.2.1 Doorleerders

Vrijwel alle doorleerders gingen een niveau 2 opleiding doen. Slechts één deelnemer vult in een andere opleiding te zijn gaan doen maar rapporteert niet welke. Twee derde van de doorleerders denkt deze nieuwe opleiding af te maken (Figuur 44). Driekwart wil hierna nog verder gaan leren (Figuur 45). Ongeveer de helft van de doorleerders heeft een bijbaan (Figuur 46). Deze doorleerders werken 7, 10, 18, 20 en 24 uur per week. Deze bijbanen sluiten (naar eigen zeggen) niet aan op wat ze op school geleerd hebben, slechts bij één student lijkt het er 'een beetje' op. Geen enkele doorleerder gaf aan een Wajong-uitkering te ontvangen, 2 doorleerders ontvangen studiefinanciering en 3 doorleerders krijgen bijstand.

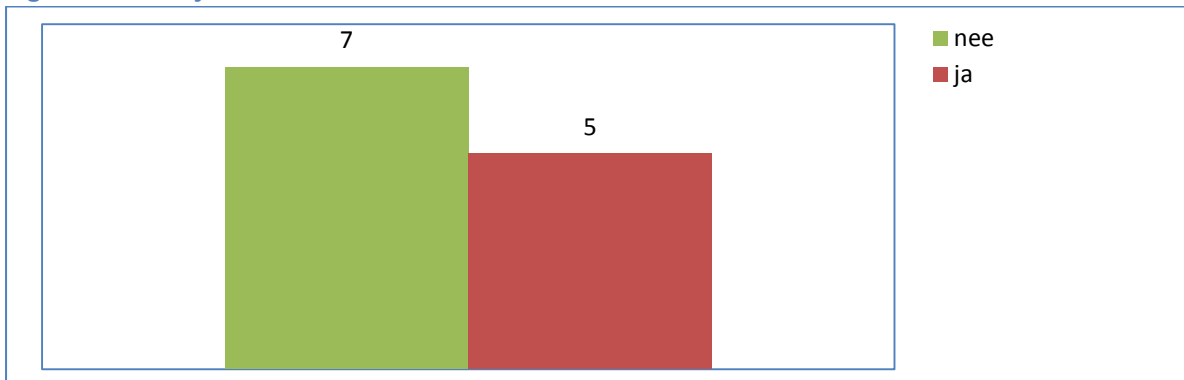
Figuur 44: Ga je deze opleiding afmaken?

Figuur 45: Wat ga je na deze vervolgopleiding doen?

Figuur 46: Heb je nu ook werk?

4.2.2 Werkenden

Drie alumni gingen na het behalen van hun diploma werken of werk zoeken. Twee van hen hebben een baan gevonden. Een van hen heeft 1 tot 2 maanden moeten zoeken, zij heeft nu een tijdelijk contract. Deze baan lijkt heel erg op wat zij op school geleerd heeft. Zij heeft geen hulp gehad bij het zoeken van een baan van het UWV of een jobcoach; van mensen van school niet echt. De andere alumna heeft 3 tot 6 maanden gezocht, hij heeft nu een vast contract. Hij werkt daar 8 uur per week en verdient 400 euro per maand. Deze baan lijkt een beetje op wat hij op school geleerd heeft. Bij hem hebben een jobcoach en het UWV een beetje geholpen, en hij geeft aan helemaal geen hulp van iemand van school te hebben gehad. Beide werkenden zijn een beetje blij met hun baan en beiden krijgen een WaJong uitkering.

4.2.3 Werklozen

Een student vult in werkloos te zijn. Hij is 3-6 maanden werkloos en heeft in de tussentijd geen baan gehad. Hij is wel op zoek naar een nieuwe baan. Hij heeft daarvoor meer dan 6 keer gezocht naar vacatures op internet of in de krant, 3-6 keer gepraat met familie of vrienden over het zoeken van een baan en 3-6 keer hulp gekregen van het UWV bij het zoeken van een baan. Hij krijgt een WA-uitkering.

5. Resultaten 18 maanden na eerste meting

Studenten die in het voorjaar van 2012 deelgenomen hebben aan de eerste meetronde van het onderzoek, zijn (behalve na 12 maanden zoals in hoofdstuk 4 besproken) na 18 maanden nog een keer benaderd. 11 studenten hebben hieraan deelgenomen. Dit is een respons van ongeveer 19 procent. Deze groep kon niet vergeleken worden met de niet-studenten omdat de groep daarvoor te klein is. Wel viel op dat slechts één AKA student deelnam aan deze meetronde.

Van de 11 deelnemers hebben er 8 hun diploma gehaald. Twee zijn gestopt met de opleiding, een student verwacht zijn diploma nog te halen.

5.1 Voortijdig schoolverlaters

Van de twee voortijdig schoolverlaters is de één gaan werken en heeft een vast contract. De ander is Nederlands gaan leren; hij krijgt geen Wajong uitkering, maar wel een toelage. De laatste student is dezelfde als de student uit Hoofdstuk 4 die stopte om de cursus Nederlands te gaan doen.

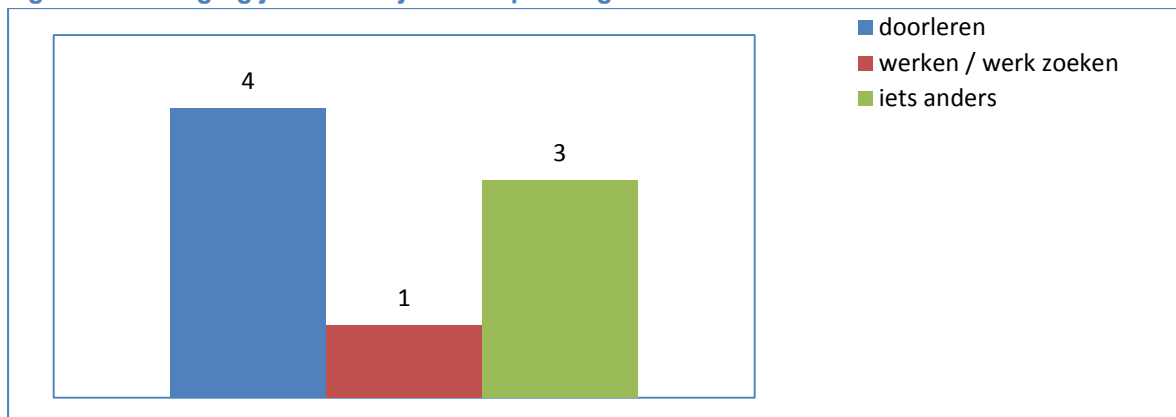
5.2 Studenten nog in opleiding

Een student zit nog in de opleiding. Hij wil na het behalen van de niveau 1 opleiding verder doorleren, maar heeft nog geen vervolgopleiding gekozen. Hij krijgt studiefinanciering.

5.3 Alumni met niveau 1 diploma

Van de alumni die hun diploma gehaald hebben gingen er 4 doorleren en één ging er werk zoeken (Figuur 47). De alumni die 'iets anders' gingen doen vulden in: 'geen paspoort', 'kindje gekregen', 'niks'. De alumna die 'niks' ging doen krijgt een WaJong, de andere twee niet.

Figuur 47: Wat ging je doen na je mbo-opleiding?

5.3.1 Doorleerders

Alle doorleerders gingen een niveau 2 opleiding doen, allen denken dat ze deze opleiding 'zeker wel' gaan halen. Een van hen wil na deze vervolgopleiding gaan werken/werk gaan zoeken. Deze persoon heeft nu ook een baan, hij werkt daar 14 uur per week en deze bijbaan lijkt helemaal niet op wat hij op de opleiding leert.

De andere drie doorleerders willen nog verder doorleren. Een van hen krijgt een Wajong-uitkering, een van hen krijgt studiefinanciering, de andere twee vullen in geen uitkering te krijgen. Eén doorleerder heeft ook een baan, die niets te maken heeft met de opleiding.

5.3.2 Werklozen

De alumnus die werk ging zoeken is nu meer dan 12 maanden werkloos. Hij is wel op zoek naar een baan. Hij geeft aan meer dan 6 keer gezocht te hebben naar vacatures op internet of in de krant, meer dan 6 keer gepraat met vrienden of familie over het zoeken naar een baan, en heeft meer dan 6 keer hulp gehad van het UWV. Deze persoon krijgt een bijstand-WW uitkering.

Bijlage 1: Open antwoorden van de studenten

De studenten is gevraagd naar hun dromen en naar hun tips voor het ROC. Antwoorden zijn alleen gecategoriseerd naar “wel een droom” of “geen droom” en bij de tips en opmerkingen “uitsluitend tevreden” of “tips/klachten”. De antwoorden zijn waar nodig geanonimiseerd, maar niet bewerkt of verder geïnterpreteerd.

Bijlage 1.1 – Dromen voor de toekomst

De studenten is gevraagd welke dromen zij voor hun toekomst hebben.

Wel een droom

- Mijn droom voor de toekomst is kunnen werken
- om bij het hondenbrigade bij de politie/douane te werken
- ik wil mijn eigen restaurant makken
- in Nederland blijven, eigen baas worden van bedrijf
- ik wil engener worden ik wil graag voor mezelf zorgen
- ik wil graag voor mij zelf zorgen
- vast werk en goed salaris
- mijn leven verbeteren en goed maken en altijd Nederland sterker maken door goed en netjes werken.
- een goed werken
- goed werken en mijn leven bouwen en door wat ik beter voor nederland.
- met mijn eigen bedrijf
- secretaresse worden
- ik wil graag brandweerman worden
- boekhouder
- veel geld verdienen
- eigen bedrijf hebben
- Mijn eigen bouwbedrijf
- eigen bedrijf
- een familie hebben, huis, en een goei baan hebben
- Mijn dromen zijn hoge niveau hebben en mij opleiding door en afmaken. en ook mijn eigen bedrijf hebben
- Mijn dromen een goeie baan e een goeie opleiding
- Mijn droom is dat ik niveau 4 wil halen daarna werken
- Om een goede baan te hebben en uiteindelijk mijn eigen bedrijf openen
- Ik moet zelfstandig wonen een vaste baan meer met handen doen
- groote huis autotje vrouwtje kinderen en een goeie baan
- Getrouwd, mooi baan, gelukkig
- Mijn eigen bedrijf
- Om een sport en beweging opleiding af te maken
- Mijn droom is verpleegkundige worden
- ik heb mijn droom is kraamzorg
- Om met kinderen te gaan werken
- Eigenlijk wil ik voor de klas staan bij een basisschool of na niveau 2 werken en op mezelf wonen
- ik wil mijn eigen restaurants open
- mijn droom is om mijn eigen patisserie winkel te openen in japan (...).
- goeie baan, gezin, rijbewijs, diploma
- kok te worden
- chef kok worden of manager, en mijn eigen restaurant open
- relax leven geen problemen
- ja dat ik in de koninklijke maresoccer werk
- eigen bedrijf
- vrouw kinderen

- ik wil heel graag politie agent worden dus daarom ga ik doorstuderen
- werken in het onderwijs met kinderen (basisonderwijs)
- monteur worden
- mijn droom over mijn toekomst is ik wil met een groot bedrijf werken
- studieren en goed baan krijgen
- Ik zal een betere toekomst na take
- DISKUNDIG VOOR METAAL
- money op de bank
- jaaa ik wil ruisteg leven in vileig en goede werk gevonden
- dat ik rijk word zonder hard te werken
- weinig werken veel verdienen
- veel money op me bank hebben
- veel, handel en werken, goed geld verdienen
- 1)Een vaste baan met een goed salaris.
- 2)Ooit terug naar Suriname om mijn eigen bedrijf optezetten.
- Mijn dromen is echt hardwerk in photography dat is mijn droom.
- mijn dromen is te werk in goed bedrijf en vast contract hebben,zodat ik kan goeje planen maken over mijn toekomst
- had ik mijn eigen familie ook doe ik de best of mijn werk.
- leuke baan met aardige collega's vinden
- een leuke en gezonde leven te hebben
- gooi leven
- mijn droom is een geen opvoeding mensen helpen wat ik weet ik ga hem en ik wil bij elkaar voelen delen.
- vakman
- Ik will mij eige bedrijf.
- Ik heb een drom over eigen bedrijf, ik wil voor toekomst rust live en voor sociaal status krijgen.
- mijn eigen bedrijf te heb.
- mijndroom is meer dingen leren en mensen helpen in afrika met goed schoon drinkwater.Daarom wil ik meer weeting over hoe mensen kan krijg drink schoon water.
- Veel dromen namelijk rijk te worden in te toekomst.
- Mijn toekomst droom is eigenzaak te beginnen en hoop ik zo.
- werken in de elektrotechniek
- Werk met mijn diploma voor groot bedrijf
- Gezondheid en een goeie leven.
- eem monteur in elektromonteur
- Eigen bedrijf
- politie man worden .
- voetballer
- gezondheid en een goeie leven
- om ingeniuer te worden met elektrotechniek
- goed droom, ik wil en monture worden
- Doorleren, een goed leven
- Elektromenteur worden en eigen bedrijf hebben.
- om elektrescent te worden
- ik wil studier
- goeie opleiding volgen zodat ergens aan de slag kan gaan waar ik het naar mijn zin heb
- In de toekomst hoop ik een goede baan te hebben die ik echt leuk vindt
- Goede kok.
- Goed betaalde baan en leuk werk om te doen
- ik wil eige bedrijf hebbe voor kapeer
- ik wil goed familie goed baan
- chef kok

- met kinderen te gaan werken.
- Ik heb een droom wat werkelijkheid kan worden maar dat is niet vanzelfsprekend, dit heeft met religie te maken.
- ik wil in de grote bedrijf werken.
- Ik droom dat ik een winkel van juweliers heb
- ik wil mijn eigen bedrijf
- eigen bedrijf hebben.
- ik wil later misschien me eigen bedrijf te hebben
- Ik wil film's maken in Somalië om goede kant te laten zien .
- IK wil naar level 2 of 3 Nederlandse praten, schrijven en lezen, daarnaar ik ga kijken wat ik kan doen.
- mijn droom is om verkoopmanager te worden
- Ik wil een eigen bedrijf openen.
- mijn dromen door gaan met opleiding. ook ik wil zoek werk.
- doorstuderen MBO, HBO en Universiteit.
- om een goede baan te hebben met een leuk salaris
- Dat weet ik nog niet echt maar in iedere geval wel een goede baan.
- Dromen die ik heb, een diploma op zak met wat ik bereiken wil. Een baan waar ik mezelf kan zijn en dat alles vergemakelijkt in de toekomst is dan nu.
- Ik wil graag onderwijs assistent worden.
- ik wil graag een boekhouder worden.
- om goed baan te hebben en familie
- Dokter, heel veel
- Dat ik rijk wordt en een goede baan als fysiotherapeut heb.
- Ik wil graag mijn eigen zaak openen dat is mijn droom. En ik vind dat ik goed kan zingen dus mijn droom is dan ook om zangeres te worden. Ook wil ik graag mensen in Somalië helpen (vrijwilligers werk).
- Dat ik later in de economie werk. Opleiding Administratief medewerker ga doen en dat ik dat graag wil halen door hard te werken en stage te lopen.
- top kok worden.
- Mode ontwerpster
- huisje, boompje, beestje
- Dat ik bij een ziekenhuis kan werken .
- Ik dromen dat ik ga hier blijven en heb een familie met mijn vriend. Misschien ik ga International Business Management studeren als ik heb geld.
- door te gaan tot en met de huisarts/doctors opleiding en anders tot niv 4
- dat ik me eigen peuterspeelzaal heb en veler gelukkig ben met me gezin enzo
- mijn droom is verpleegkundig worden en 2 kinderen hebben.
- om reisbegeleider te worden in Egypte en daar mijn toekomst op te bouwen
- Dat ik in de toekomst in een groot ziekenhuis werk
- een leuk gezin stichten een leuke baan gezond te zijn en gelukkig
- Ik wil later een mooie auto hebben en wil graag een vaste baan bij de koninklijke marechaussee. En daarnaast wil ik ook een leuke vrouw hebben met een prachtig innerlijk. En wie weet ook nog kinderen te krijgen met haar!
- bankmedewerker worden
- stewardess.
- Ik wil veel reizen, mijn droom is een reisbureau openen of gaan werken.
- dat ik veel geld ga verdienen en kinderen krijg en ga trouwen ik wil nog veel in de praktijk leren
- ik wil dat ik later een gezellige leuke baan heb en gezonde leven.
- Ik wil in het Zorg en Welzijn verder leren en groeien erin.
- Om succesvol met de houtwerk en mijn eigen ontwerpen uitwerken
- Gelukkig gezond

- Ik wil graag monteur worden
- baan vinden en werken
- geel veel
- Ik mijn droom is dit ik ben an engineer of electro montor in mij tokomst. Dit is mij droom.
- Mijn studie afmaken, goed/leuk werk vinden, en een gezin kunnen bouwen.
- werken en helpen
- goen!
- Ik wil doorleren tot mbo 3
- Ik drom goed live toekomst
- Ik wil doorleren tot mbo3 om service monteur te worden.
- door leren in deze opleiding
- Ik kan handig met instalatietechniek. Ik kangoed werk krijgen. Ik kan mijn huis intallatie maken.
- Om Hbo diploma te halen
- ik heb dromen voor toekomst met deze opleiding vast werk hebben
- werk en familie
- Een eigen restaurant
- Ik heb een eigen bedrijf en ik kan goed geld verdienst heb.
- Mijn droome is steward worden
- Het is altijd mijn droom om een stewardess en een actrice worden en straks wil ik een counslor worden. Ik hoop dat mijn droom uit komt.
- dat ik later mensen kan helpen.
- mooie werk
- Mijn dromen gewoon goeie toekomst hebbend.
- dat ik mijn diploma heb gehaalt niveau 4 schoonheidsspecialiste.
- I have so much drim. Nice Toekomst!! I like to learning and later a nice job! And ofcourse first I have to speak Nederland...
- ik wil eingenlijk grond-stewardess worden
- Mijn dromen is in de catering ga werken.
- mijn droom is om een stewardes te worden
- administratiemedewerker.
- ik heb veel dromen!
- zak heb van mij zelf
- Ik wil doorgaan met een opleiding
- Automonteur of houtbranche
- Ik wil eigen bedrijf open te maken
- Timmerman
- Miljonair worden
- Dat ik op tv kom als profvoetballer
- ik drom werk comment
- werk huisje pompje

Geen droom

31 studenten vullen geen droom in, of geven aan geen droom te hebben. Zij vullen bijvoorbeeld in 'geen idee' of 'ik heb nog geen dromen'.

Bijlage 1.2 – Tips voor het ROC m.b.t. de opleiding

De volgende open vraag is gesteld aan de studenten:

➔ **Wat kan het ROC doen om de opleiding beter te maken?**

Tips/klachten

- ik vind het moeilijk te zeggen. ik vind alles goed en ben tevreden met alles. Misschien extra lessen nederlands voor buitenlandse mensen. Bij praktijk op school is het te druk, veel mensen. De sfeer is niet goed.
- Veel nederlandse taal lesgeven.
- Ze doen het al goed, maar misschien meer aandacht aan de studenten.
- Nieuwe materialen gebruiken in de praktijk en nieuwe theorie/programma, ik heb gehoord dat er in nieuwegein een nieuw systeem is met LED verlichting enzo.
- Nederlands.
- Tijden beter worden gepland, raar ingepland. Bijvoorbeeld op dinsdag vrij. Kunnen we net zo goed meer leren, want we moeten straks stage lopen en dan wil ik goed voorbereid zijn. En het materiaal dat op school is, is oud en gaat niet zo lang meer mee dus dat zou ook helpen om dat te vervangen.
- Meer tijd voor praktijk. Er is nu maar drie uur per week plaats voor praktijk.
- School helpt mij goed maar ze mogen nog wel extra's aanbieden.
- Meer les geven in rekenen.
- Een jaar is eigenlijk te lang om alleen theorie te doen, er zou ook praktijk moeten zijn.
- meer actief ons als studenten te helpen voor een stageplek. meer hun best doen om ons aan een stage te helpen. het is heel lastig en ik moet het allemaal zelf doen. ze moeten een bredere netwerk hebben op het arbeidsmarkt en meer connecties hebben met werkgevers. Voor de rest bevalt het me wel allemaal.
- meer praktijk. meer taal voor een betere beheersing van het Nederlands. strengere regels in de klas.
- Meer praktijklessen vooral. Dat je minder in de boeken zit en dat je meer leuke dingen doet. Dat is veel leuker en leerzamer dan alleen in de klaslokaal te zitten.
- Informatie, dat er bijvoorbeeld vantevoren aangegeven wat eraan verbonden is qua kosten. Die hebben mij verrast. Ik zit niet op mijn niveau, dus dat is balen. Ik zou daarom meer uitdaging willen, maarja ik heb het er zelf naar gemaakt (scholen verpest) dus ik moet dit doen.
- Studenten van niveau 1 werken in de kantine drie dagen per week. Ik zou graag meer theorie krijgen dan de hele tijd in de kantine staan. Op de vierde dag zou ik dan geen praktijk meer willen maar willen leren.
- Docenten moeten beter zijn. Er zijn heel veel verschillende mensen op school, ook veel buitenlanders. Soms houden docenten daar geen rekening mee. Docenten moeten niet negatief denken, maar positiever zijn over wat ik kan. Soms denkt men dat ik het niet kan omdat ik uit het buitenland kom, maar dat is niet zo. Ik heb deze keuze gemaakt en daar ga ik voor.
- Nederlandse taal moeten ze beter leren. Ik ben nu thuis aan het werken, dat heb ik nodig. Ze zouden dingen als Nederlands en Rekenen meer moeten geven. Beter regeling vinden voor het betalen van lesgeld.
- Ik wil graag beter weet wat ik moet doen en hoe ik het moet doen. Goede lessen maar meer doen aan de taal leren.
- De organisatie van de school had beter gekund. Een vaste roostermaker was handig geweest, er moet ook gedacht worden aan de opvang als lessen uitvallen. Nu vielen lessen vaak uit en zaten we dan in de kantine, er kan beter nagedacht worden of studenten iets nuttigs kunnen doen tijdens deze uren.
- Meer orde houden in de klas. Het was altijd heel druk in de klas. Strenger zijn, ze waren te lief voor de studenten.
- Meer structuur brengen in de absentie. Beter bijhouden en harder aanpakken.

- Bij niveau 2 zit ik er net op dus dat weet ik niet, maar bij niveau 1 nemen de studenten de school niet serieus. Het is te makkelijk omdat het niveau 1 is en soms krijg je wat extra maar het meeste is herhaling dus het is niet uitdagend genoeg. Je gaat naar school om beter te worden en niet om steeds weer opnieuw iets te krijgen. Dit kunnen zij doen door strenger te zijn. Je kan makkelijk spijbelen en je komt makkelijk onder de leerplicht uit. De lessen mogen ook interessanter met bijvoorbeeld toetsen, dit krijg je niet op niveau 1. Ik moest niveau 1 doen omdat ik het slechte pad op gegaan vanwege familieproblemen, dus daarom zat ik daar niet op mijn plaats. Ik kan gewoon vmbo T dus dat is jammer.
- Er komen weinig studenten, je doet vaak niks op school. Soms komt er niemand en dan krijgen we ook geen les, dat moet anders. ROC moet strenger zijn.
- Ik vind het goed, alles is goed op orde. De lescommunicatie kan wel beter. Een vrouw gaf ons les en toen ging zij weg, kregen we weer iemand anders. Toen was ik in de war, ze hadden ook niet overlegd en gaven de lessen heel anders.
- Ik vind de opleiding wel goed. Soms zijn de docenten irritant, ze denken dat ze altijd gelijk hebben en dan reageren ze niet leuk naar de studenten. Hierdoor ontstaan er problemen, doordat de student dan niet meer de les volgen en mag niet meer komen. En dat terwijl de studenten de opleiding juist willen halen en leuk vinden. Docenten moeten zich meer verdiepen in de studenten. Zij doen ook wel eens niet goed en dat moeten zij ook kunnen zien. Er moet respect zijn aan beide kanten. Duidelijk overzicht van de opleiding geven.
- Het ROC moet studenten ook na het afstuderen blijven begeleiden. Ik heb helemaal geen hulp meer gekregen na het afmaken van school. Ik had het fijn gevonden als ze nog eens contact met me opgenomen zouden hebben om te vragen hoe het nu met me gaat. Een tip is daarom om contact te houden met de studenten ook na het behalen van de opleiding.
- Meer serieuze kandidaten uitkiezen voor de opleiding. Je zit met 3 a 4 studenten in de klas, terwijl het er 17 moeten zijn. Er komen heel veel studenten niet en dat is jammer. Ze zijn niet gemotiveerd. De serieuze studenten lijden daaronder. Er mag wel meer uitdaging in zijn. Veel studenten kunnen beter maar raken gedemotiveerd.
- Schooltijden veranderen, problemen met verkeer, vroeg opstaan en laat thuis.
- Opdrachten op tijd aankondigen, lijst geven waarop staat wanneer de opdrachten af moeten. En niet het einde van een periode roepen dat het af moet.
- Ik zou dichter bij huis mijn opleiding willen, daar is ook een ROC.
- Ik heb geen flauw idee eigenlijk. Idereen is goed bezig. Maar wat het ROC voor mij kan doen is, mij laten doorstromen naar niveau 3 omdat ik in Afghanistan al heel veel heb geleerd over dit vak.
- Het ROC is niet echt flexibel met de opleiding. Mijn niveau was eigenlijk hoog maar ik volgde de Nederlandse taal voor beginners. Voor mij was dat net rekenen op niveau van $2+2=4$. Het ROC moet beter regelen en flexibeler zijn, rekening houden met studenten.
- Rekenen vind ik moeilijk, de mentor weet dat en kan mij niet goed helpen. Meer rekenen en nederlandse taal leren. Ik heb extra les maar dat is te druk.
- Dat ze mij beter helpen met taal leren
- in klas erg grote verschillen; leraren kunnen strenger zijn en beter aangeven dat ze hier zijn om te leren. Ook als mensen afwezig zijn, beter opletten (zo pakken mensen gewoon de dag erna voor die dag ervoor op de kaart..zodat het lijkt alsof diegene er was)
- nou niet perseer iets, hij heeft gewoon weinig geld. zijn zus was de tolk:moeite met nederlands leren, vooral omdat hij moet bijverdienen doordat hij schuld heeft opgebouwd door studie. Als hij nederlands kan en kan werken, hoopt hij genoeg geld te krijgen zodat hij kan beginnen aan de opleiding.
- Duidelijk communiceren. Over gemaakte afspraken. Beter op één lijn zitten
- Ook nog begeleiden nu ze werk heeft
- Ze zouden betere begeleiding kunnen geven
- betere tips geven over verschillende soorten opleidingen. Als ik dat beter had geweten dan zat ik nu niet in deze moeilijke situatie (in het bekijken wat ik wel of niet leuk vind)
- beter nederlands leren

- Beter de taal leren
- Meer praktijk en stage lopen.

Tevreden studenten:

- Nee, ik vind het een goede opleiding geen problemen
- Gezellige opleiding, veel geleerd. Leuke mensen en leuke stage gehad bij Imnis. Alles was goed ook docenten.
- Ik heb geen problemen gezien bij deze opleiding. Ik ben echt tevreden met wat ik nu doe. De docenten zijn aardige mensen.
- Er is veel persoonlijke begeleiding dus dat is goed.
- Geen tips, het is een goede verdeling tussen school en praktijk.
- Nee, heb het erg naar mijn zin op school.
- Ik heb geen problemen met school.
- Geen idee, studenten moeten hard leren en dan halen ze het wel.
- Nee ik heb geen tips. Bij mij is alles goed gegaan op niveau 1.
- Alles is goed
- Geen tips, vind school heel leuk.
- ze doen het wel goed.
- Ik vond het eigenlijk wel goed, ik heb niks over te klagen.
- Ik ben blij met school, wil het ROC graag bedanken.
- Geen tips, had het naar mijn zin op school.
- Nee het was voor mij eigenlijk wel goed.
- Ik vond het goed, maar had gewoon werk nodig. Op dit moment heb ik geen zin in school, mijn moeder is ook ziek dus het komt niet uit.
- Geen idee, ik ben wel blij met school.
- Tot nu toe doen ze alles goed, alles goed uitleggen en wat we nodig hebben om te leren.
- Nee ik vind het wel goed.
- Ik vind het zo wel goed.
- Praktijk en theorie goed aanpassen aan elkaar.
- Ik ben blij met school.
- leraren zijn perfect, les ook
- helemaal netjes
- leraren zijn goed.
- Ik vind het juist heel leuk en heel erg goed. Er zijn jonge mensen en heb geen problemen.

Geen tips

26 studenten vullen geen tips in. Zij vullen bijvoorbeeld in 'geen commentaar', 'weet ik niet' of 'heb geen tips'.

Bijlage 1.3 – Tips voor ROC m.b.t. arbeidsmarkt

De volgende open vraag is gesteld aan de studenten:

- ➔ **Het ROC wil graag tips. Om studenten een goede plek op de arbeidsmarkt te geven. Wat kan het ROC nog doen om te zorgen dat studenten een baan krijgen?**

Tips/klachten

- Vooral via gemeente;
hij wilt graag niveau 2 opleiding doen,
maar gemeente geeft hiervoor geen geld
Dat vindt hij erg jammer
- bij toets nederlands niemand geslaagd; was erg moeilijk...
terwijl in andere klas veel gemakkelijker de antwoorden gegeven.
- Docenten beter opletten.
- studenten extra ondersteunen en helpen die meer moeite hebben.
- ondersteuning met geldzaken...veel geldproblemen
- meer laten leren
- stopped at niv.1 because of the language
- Helpen met stageplekken zoeken. Wordt bij de bol al gedaan ook bij de bbl
- Vaker naar het bedrijf komen waar ze stage lopen
- Ze hadden beter kunnen helpen met het vinden van een stage
- Veel contact met mentor. Helpen met zoeken, solliciteren, brieven schrijven.
- Als je het niveau omhoog doet, kan het beter aansluiten op het vinden van werk. Niveau 2 is beter om werk te vinden. Ik zou wel willen doorleren maar dat kan ik niet vanwege het geld dus dat vind ik jammer. Ik ben blij met alle hulp die ik krijg!! Misschien kan er een regeling komen waardoor ik wel een opleiding kan volgen en dat later kan terug betalen, want ik zou graag willen leren. Het vervoer is lastig naar het ROC want ik kan het niet betalen. In de wintermaanden zou ik graag reiskostenvergoeding willen.
- Ik heb altijd op eigen kracht werk gezocht, de school zou me daar meer in moeten begeleiden.
- Ze helpen niet echt, dus helpen is wel goed. Je hebt er weinig aan.
- Meer goede stageplekken aanbieden waar mensen kunnen blijven werken.
- Goede leraren, op tijd komen niet te laat. Ze moeten alles goed overleggen.
- Ik weet het echt niet. Ze helpen helemaal niet, dat zou ik wel willen.
- Ik wil graag hulp, dat ze mij laten zien waar ik heen kan en wat mogelijk is zodat ik de goede vervolgopleiding kies
- Voor mij hoeft dat niet. Ik vind dat je beter zelf een baan kan zoeken, zodat je leert zelfstandig te zijn. Maar als je dat wel wil, moet je op school kunnen vertrouwen.
- Dit is een moeilijke tijd om een baan te vinden, dus het ligt ook aan jezelf dat je zelf moet zoeken en je moet niet de verantwoordelijkheid bij iemand anders leggen.
- Het ROC moet helpen met het zoeken naar een stageplek, misschien kunnen studenten na de opleiding werken bij de zelfde stageplek.
- Door bijvoorbeeld tijdens de opleiding contacten aan te raden en die te leggen met bedrijven. Elk bedrijf heeft elk jaar mensen nodig en misschien kunnen ze dan een contract sluiten met het bedrijf om de studenten daar heen te laten gaan.
- Je moet gewoon zelf zoeken bij een bedrijf. Als een bedrijf vindt dat je goed bent dan mag je een contact die je moet tekenen. Daar moet je je best voor doen.
- Via een goede stageplek heb je kans op een goede baan. Misschien niet binnen hetzelfde bedrijf, maar je bouwt dan een goede referentie op. Zo kun je goed ervaring opdoen.
- Helpen met het zoeken naar stage. Sollicitatietraining geven.
- De niveau 1 opleiding is niet genoeg om werk te vinden. Wij hebben een docent die ons altijd helpt met solliciteren en brieven schrijven. Maar als je niveau 1 doet heb je weinig kans op een baan. De school moet studenten helpen om door te leren en de taal beter te leren.
- Helpen met een sollicitatiebrief schrijven en een gesprek voorbereiden. Goed voorbereiden op wat ze kunnen verwachten als ze ergens op solliciteren.

- Beter leren hoe je dat aan moet pakken.
- Contacten leggen met werkgevers.
- Ik denk dat het ROC moeten proberen te helpen om een baan te krijgen vanuit de stage waar wij lopen.
- Ik wil graag een nieuwe kamer zoeken, nieuw werk hoef ik niet. Als ik klaar ben wil ik met koffie werken en daar zaken mee doen. Daar kunnen ze bij helpen.
- Niks. Als ik wil werken ga ik naar de uitzendbureau. ROC kan wel bedrijven bellen om te vragen voor werk.
- Vanuit stage ook werk krijgen.
- Meer gebruik maken van job coaches die studenten kunnen motiveren om meer te solliciteren naar banen.
- Stages laten lopen op een plek waar banen gezocht worden.
- Jongeren houden veel van geld, dus dit speelt een rol. Als je hoort dat een baan veel kan verdienen ga je daarvoor en ben je er meer op gefocust. ROC zou meer op die banen kunnen sturen.
- Helpen met sollicitatie. Bij het schrijven van een brief bijvoorbeeld. Beter Nederlands leren spreken, als het moeilijk is dan kun je ook moeilijk solliciteren.
- Ik weet niet of het kan maar misschien kunnen ze uitleggen hoe het werkt in een bedrijf als je daar gaat werken, bijvoorbeeld bedrijfsadministratie. Wat je daar allemaal moet doen en wat je allemaal kunt. En wat je met verschillende opleidingen kan, dus wat je allemaal binnen een bedrijf kunt doen omdat er verschillende functies en richtingen zijn. Dit kan voorkomen dat studenten de verkeerde keuze maken en daarna geen zin meer hebben om te studeren.
- Maak een website met vacatures speciaal voor studenten van het ROC.
- Hangt van je mentor af. Mijn mentor neemt wel de tijd. Zoeken naar een baan doe ik nog niet.
- Na de opleiding, als ze zeker weten dat een student er echt voor wil gaan, dat het bedrijf (waar ze stage hebben gelopen) ze nog een kans geven om het echt te proberen (bijvoorbeeld een zomerstage).
- Geen idee, wel heel erg boos omdat mijn loopbaanbegeleider het contact heeft afgeknapt nadat ze beloofd had een stage te regelen.
- Roc werkt via een stagebureau, maar je kunt de studenten het beter zelf laten regelen. Dan kom je veel verder. Ik kon bijvoorbeeld via de stagebank niets krijgen, maar zelf wel. Dan leer je er veel meer van.
- Misschien helpen met het zoeken van een bedrijf.
- Ik heb tot nu toe niks gehad over waar ik kan werken. Wel voor stage maar niet voor werk. Het ROC zou ons moeten vertellen waar we het beste op zoek kunnen gaan naar werk.
- In deze situatie van Nederland kan het ROC niets doen. Bedrijven zijn op zoek naar jong volwassenen van rond de 18 jaar omdat ze hun minder hoeven te betalen. Maar als ik toch een tip moet geven is dat dat het ROC flexibeler moet zijn en samenwerken met studenten. Helpen als ze op zoek gaan naar een baan.
- ROC doet alleen voor stage. Werk moet ik zelf zoeken. Mijn mentor heeft wel contact met veel bedrijven dus zou ze zo kunnen helpen en dat doet ze ook als ik een afspraak maak. Ik wil graag meer leren en meer werken en ik weet niet zo goed hoe. Ik zou daar graag hulp bij willen bij het zoeken, dat er iemand meezoekt.
- goede stage, goede bedrijf zodat iedereen stage kan lopen

Tevreden studenten:

- goede opleiding
- ROC helpt mij goed bij.
- ROC doet het goed. Heeft me goed nederlands geleerd
- Ben tevreden over hoe de leraren ze ons begeleiden.
- Alles heel goed, heel goede stageplek. ZE doen alles prima.
- Ik weet het niet. Als iemand goed de best doet dan kan hij sowieso snel werk vinden.
- Goede begeleiding.

- Misschien kunnen ze helpen, maar ik wil liever zelf zoeken. Nu doe ik dat ook voor mijn stage. Ik stuur mijn cv en portfolia en alles.
- Helpen al goed.
- Ze doen het goed
- Is al goed genoeg, heb via school werk en stage gevonden.
- Geen idee, dat komt vanzelf als je goed je best doet. Dan kun je goed je diploma halen.
- Ze doen er al veel aan. Wij hadden bijvoorbeeld solliciteren. Ik wilde gewoon leren en niet werken, maar je leert er wel over. Bijvoorbeeld met contracten, hoe je moet handelen als er iets mis gaat enz. Dat was de les burgerschap
- mijn mentor gaat voor 100 % tegenaan
- Tijdens het jaar krijg je voldoende info over hoe je moet solliciteren, over cv maken enz dus dan ben je voldoende voorbereid om het daarna zelf te doen.
- Ik weet dat niet zo goed omdat ik wil doorleren. Maar bij mijn vorige opleiding op het ROC ben ik goed geholpen.
- Contactpersoon heeft me goed geprobeerd te helpen met het schrijven van sollicitatiebrieven te sturen.
- ja allemaal goed.
- vind het gewoon heel goed

Geen tips

32 studenten vullen geen tips in. Zij vullen bijvoorbeeld in 'weet niet' of 'heb geen tips'.

Bijlage 2: Overige onderwerpen

Enkele onderwerpen kwamen in de vragenlijst wel aan bod, maar lijken op het eerste oog minder relevant voor het huidige rapport. Deze onderwerpen zijn hieronder weergegeven en kunnen op verzoek nog worden teruggekoppeld.

2.1 Overige onderwerpen hoofdstuk 2

- Aan welke opleidingen ben je ooit begonnen?
- Wanneer denk je klaar te zijn met de MBO opleiding die je nu doet?
- Persoonlijkheidsvragen
- Hoeveel maanden heb je stage gelopen? (alleen in jaar 2 uitgevraagd)
- Hoeveel van je werkervaring heeft met je opleiding te maken? Dit is alleen in jaar 1 ingevuld en lijkt niet betrouwbaar ingevuld.
- Hoeveel werk je? (af en toe of een vaste bijbaan?) Deze vraag is alleen gesteld aan studenten in jaar 1. Minimaal 5 lijken onbetrouwbaar.
- Waarom kies je hiervoor? (voor doorleren of werken)
- Als je al weet welk beroep je wilt doen: Weet je wat voor soort werk je doet met dit beroep? (alleen gevraagd in jaar 1)
- Hoeveel mensen ken je die jou kunnen helpen met... - vinden van vacatures (jaar 1)
- Hoeveel mensen ken je die jou kunnen helpen met... - tips over het schrijven van sollicitatiebrieven (jaar 1)
- Heb je met deze mensen gepraat over het zoeken naar een baan? (jaar 1)
- Welke vervolgopleiding ga je doen (open vraag).
- In jaar 1 zijn er meer vragen over loopbaanbegeleiding gesteld. Er is gevraagd of de loopbaanbegeleider helpt bij problemen met het stagebedrijf en of de loopbaanbegeleider tips geeft voor sollicitatiegesprekken.

De antwoorden op onderstaande vragen over de bijbaan van de studenten, leken niet betrouwbaar en zijn om die reden niet gerapporteerd.

- Hoeveel ga je ongeveer verdienen/ hoeveel betaalt je werk per maand
- Hoe heb je deze baan gevonden?
- Hoeveel uren ga je werken per week?
- Past deze baan bij opleiding
- Was iemand van het ROC belangrijk bij het vinden van deze baan?
- Wie van het ROC was belangrijk bij het vinden van een baan?

2.2 Overige onderwerpen hoofdstuk 3

- Zonder diploma: Wanneer ga je de niveau 1 opleiding halen?
- Met diploma: Wanneer heb je de niveau 1 opleiding gehaald?
- Stopper met baan (1): Wat doe je op je werk? (werkzaamheden), Wanneer heb je deze baan gevonden?, Hoe heb je deze baan gevonden?
- Studenten in opleiding die doorleren: Hoe heet je nieuwe opleiding?
- Doorleerders met diploma (38): Hoe heet je nieuwe opleiding?
- alumni met diploma en werk (4): Hoe heet het bedrijf waar je nu werkt?, Wat doe jij op je werk? (werkzaamheden)
- Wat doe je over vier maanden (denk je)?

2.3 Overige onderwerpen hoofdstuk 4

- Wat doe je over 4 maanden (denk je)?
- Welke maand heb je de niveau 1 opleiding gehaald?
- Werkenden (n = 2): Hoe heet het bedrijf waar je nu werkt?, Hoe heb je deze baan gevonden?

2.4 Overige onderwerpen hoofdstuk 5

- Wat doe je over 4 maanden (denk je)?
- Werkende na gestopt met opleiding: Hoe heet het bedrijf waar je nu werkt? Hoeveel uur per week werk je daar? Wat doe jij op je werk? (werkzaamheden), Lijkt deze aan op wat je op school geleerd hebt? Hoe heb je deze baan gevonden? Heeft een jobcoach jou geholpen bij het vinden van een baan, Heeft het UWV jou geholpen bij het vinden van een baan? Hebben docenten van het ROC jou geholpen bij het vinden van een baan? Hoe blij ben je met deze baan? → niet gerapporteerd omdat deze persoon al een keer beschreven werd in een eerder hoofdstuk.
- Doorleeders: Hoe heet je nieuwe opleiding?